

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L, Za inozemstvo 10 L.
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Duce je pregledal čete, namenjene za pohod proti Sovjetski zvezi

Odločitev Italije, da sodeluje v borbi proti kremeljski kliki, je naletela po vsem svetu na velik odmev in odobravanje

Rim, 26. jun. s. Duci je Duce v nekom mestu v Padovskini nižini pregledal prvo motorizirano divizijo ekspedicijskega zbora, ki je bil izbran za pohod proti Sovjetski Rusiji. V Ducejevem spremstvu so bili general Ugo Cavallero, šef generalnega štaba vojaških sil, poveljnik nemške vojaške misije v Rimu general Rintelen in poveljnik italijanskega letalstva general Pricolo. Posebej je prišel iz Rima k tej svečanosti tudi Tajnik Stranke.

Duce se je ustavil takoj nato pri skupini ranjenih vojakov in njihovih družinskih članov, ki so bili na posebni tribuni in so prisostvovali svečanosti. Nato je Duce pregledal dolge vrste fašistov, za katerimi se je gnetla velika množica ljudi, ki mu je prirejala navdušene ovacije. Mesto je bilo vse v zastavah.

Duce se je zatem odpravil nazaj na letališče in zapustil kraj s svojim vojaškim letalom, ki ga je sam pilotiral.

Nekaj ur pozneje je obiskal dve vojaški bolnišnici. Mnogo se je razgovarjal tudi z ranjenimi in bolnimi vojniki in ob zaključku obeh obiskov je javno pohvalil povelj-

nika obeh bolnišnic polkovnika Lazzarija in Zunellija ter njune sodelavce. V obeh bolnišnicah so ranjenci in bolniki Duceju priredili ob njegovem odhodu živahne ovacije.

Nemški list o odločitvi Italije

Berlin, 27. jun. s. Zavezniška Italija je izrazila, ne da bi se obotavljala, svojo solidarnost z nemško državo v borbi proti boljševizmu. Njenim besedam so takoj sledila dejanja. Napovedala je vojno Sovjetski zvezi. Tako s splošnim zadovoljstvom ugotavljajo tukajšnji politični krogi.

»Börsenzeitung« pripominja v svojem komentarju, da italijanska odločitev ni samo izraz italijansko-nemškega tovarštva v orožju, marveč tudi solidarnosti obeh revolucij. Fašizem lahko s ponosom trdi, da je že od prvega trenutka svojega obstoja dalje prišel borbo proti boljševizmu. Fašistična revolucija je zmagala po hudih borbah v tovarnah in v mestih, v katerih se je boljševizem že utrdil. Častno je zanj, da so bili fašisti prvi, ki so prelivali svojo kri v borbi proti boljševizmu. Fašizem je bil vedno zvest temu duhu in je to potrčil še pred nekaj leti, ko se je junsko boril za svobodo Španije. Italija ve, enako kakor Nemčija in ostali prijatelji osi, da ima ta borba svoj globoki moralni pomen, ker gre za bodočnost Evrope in njeno civilizacijo. Italija ve, da se je skupno s svojimi zavezniki in prijatelji znašla pred plutokratsko-boljševsko za-

roto, ki jo je treba zatreti, še preden bi bilo prepozno. Italija, pravijo listi, ni nikoli nehala bedeti nad neposredno in skrito boljševiško nevarnostjo. Ko je prišla ura obračuna, se je takoj uvrstila med borbe proti evropskemu sovražniku.

Navdušenje v Rumuniji

Bukarešta, 27. jun. s. Velikansko navdušenje v vsej Rumuniji je vzbudila vest, da je Duce pregledal italijanske motorizirane čete, ki se pripravljajo za odhod na sovjetsko fronto. Listi so priobčili na prvih straneh fotografijo Duceja in so v komentarjih poudarili, da je Mussolini prvi pričel borbo proti boljševizmu.

Zadovoljstvo na Finskem

Helsinki, 27. jun. rs. Finski listi so o priliki Ducejevega pregleda motorizirane divizije ekspedicijskega zbora, ki je pripravljen za pohod na sovjetsko fronto, izšli v posebnih izdajah. Listi v svojih komentarjih poudarjajo, pristranost, s katero je Italija sledila junaški borbi male Finske s premočjo rdeče vojske. Prebivalstvo v Helsinkih, ki vidi, kako se simpatije spreminjajo v dragoceno pomoč, je pozdravilo zavedno italijansko poročilo z velikim veseljem. Duce, ki je takoj napovedal vojno Sovjetski zvezi, pošilja sedaj svoje vojske, one vojske, ki so se že v Španiji borili proti komunizmu, na pomoč Finski v vojni, ki bo končno osvobodila Evropo in njeno civilizacijo pred boljševiško nevarnostjo.

Uspešne akcije italijanskega letalstva

Hudi napadi na Malto in sovražne ladje ob obali Severne Afrike — Tri sovražna letala sestreljena — Odbiti napadi v Vzhodni Afriki

Glavni Stan Oboroženih Sil je objavil 26. junija naslednje 386. službeno vojno poročilo:

V noči na 26. so bila bombardirana letališča na Malto. V letalskih spopadih med našimi in nasprotnimi lovskimi letali v ozračju nad otokom sta bili sestreljeni 2 angleški letali. Naša lovka letala so nad Sredozemskim morjem zaustavila skupino sovražnih bombnikov. Eno letalo tipa Blenheim je bilo sestreljeno.

V severni Afriki so italijanska in nemška letala napadla sovražne ladje na morju severno od Marsa Luga (vzhodno od Tobruka). Angleška letala so bombardirala Bengazi.

V Vzhodni Afriki je sovražnik skušal z večjimi silami napasti našo posadko v Debra Taboru. Bil je takoj odbit. V zapadnem delu Gale in Sidama je bil sovražnik sprito uspešnih protinapadov prisiljen zmanjšati svoj pritisk.

Z bojišča, 27. jun. s. Včeraj in v pretekli noči so letalske sile na osrednjem Sredozemskem morju razvile zelo intenzivno delovanje. Že včeraj dopoldne so bila izvidniška letala nad Malto. Protiletalsko toplotno in sovražni lovci so jih takoj napadli. Prišlo je do letalskega spopada, v katerem sta bili dve sovražni letali sestreljeni. Verjetno je bilo sestreljeno še neko tretje letalo. Italijanska izvidniška letala so svojo nalogo do kraja opravila.

Popoldne je neko italijansko lovsko letalo naletelo na tri sovražne bombnike tipa Blenheim. Po kratki in ostri borbi je lovca uspelo sestreliti eno sovražno letalo, ki je treslo v morje. Ponoči so bombniki v valovih napadali letališča Mikabo in Hal Fare na Malto. Težke in srednje bombe so zadele vse objekte. Nastal je večji požar in na letališču Hal Faru je nastala velika eksplozija. Vsa italijanska letala so se vrnila na svoja oporišča. Tudi ponoči je sovražno toplotno močno reagiralo na napad, a brez uspeha.

Srdite borbe na vsej vzhodni fronti

Nemške čete ob uspešnem sodelovanju letalstva prodirajo vedno globlje na sovjetsko ozemlje

Berlin, 27. jun. s. Listi objavljajo iz dobro poučenega vira potek nemških operacij proti sovjetski vojski, ki obstojajo iz naslednjih pet točk:

1. Taktika presenečenja sovražnika se je posrečila na vsej fronti.

2. Sovjetska vojska je bila že v prvih dneh hudo tepena. Kljub delnemu silovitemu odporu sovjetske čete niso mogle ustaviti nemškega kretanja. Na vsej fronti je bil izvršen proboj obmejnih postojank z uspehom.

3. Nemško letalstvo je od vsega začetka prizadevalo sovjetskemu letalstvu najtežje izgube ter je v premoči na vsej fronti, katere zračna črta je dolga okoli 2500 km.

4. Ko je bila Finska zaradi sovjetskih napadov prisiljena skrbeti za lastno obrambo pred boljševiško vojsko, se je pričela uspešna bitka tudi na finski fronti.

5. Dosedanje nemške izgube so izredno majhne, kar dokazuje, da rdeča vojska nikjer niti približno ne dosega nemških čet. Rezultati prvih dni so prinesli izredne začetne uspehe, ki so velikega pomena za nadaljnji razvoj in so lahko tudi odločilni.

Iz tega poročila je tudi razvidno, da se borijo v tej vojni na obeh straneh strelskih jarkov milijoni ljudi, kar je celo v primeri s svetovno vojno edinstven dogodek v zgodovini.

Siloviti napadi nemških letal

Berlin, 27. jun. d. V noči na četrtek je nemško letalstvo spet napadlo množično letališča. Nemška letala so usmerila svoje napade v prvi vrsti proti vojaškim taboriščem, tankom za oskrbovanje z gorivom ter startnim postojankam, ki so jih večina uničila. Veliko število sovjetskih letal je bilo uničenih na tleh, številna druga sovražna letala pa so bila sestreljena bodisi od nemških lovskih letal v zračnih borbah, bodisi od protiletalskega toplotstva. Nadalje je nemško letalstvo v največji meri podpiralo delovanje nemških čet s tem, da je izvršilo silovite napade proti sovjetskim oklopnim enotam ter zbirališčem sovražnikovih težkih motoriziranih odredov. Na omejenem prostoru so bili uničeni številni tovorni avtomobili, kakor tudi večje število topov in tankov.

Bombardiranje Leningrada

Berlin, 27. junija s. Iz zanesljivih virov poročajo, da so bili v zadnjih dneh napadi nemškega letalstva naperjeni zlasti proti industrijskim napravam Leningrada. Napadi so bili hudi in uspešni in so povzročili veliko razdejanje. Okoli Leningrada so velike jeklarne, tovarne orožja, letal in municije.

Letalski alarm v Helsinkih

Helsinki, 27. jun. rs. Včeraj zjutraj sta bila v finski prestolnici dva protiletalska alarma. Skupina sovjetskih bombnikov,

ki je letela kakor običajno proti letališču v Malmi, je vrgla številne bombe na skrajni konec rta Helsinki in na otok Sirpaleseari ter povzročila znatno škodo in ranila več civilistov. Takojšnja intervencija protiletalske obrambe je pognala v beg napadalce. Sovjetska letala so bombardirala tudi Turku in povzročila precejšnjo škodo na civilnih poslopih.

Helsinki, 27. junija s. Pri bombardiranju, ki ga je izvedlo sovjetsko letalstvo, je bilo 7 oseb ubitih, 27 pa hudo ranjenih.

Letalske akcije ob Črnem morju

Bukarešta, 27. junija s. Sodelujoč z nemškim letalstvom so rumunska letala v teku sedanjih operacij na ruski fronti, bombardirala glavne sovjetske vojaške položaje na severni obali Črnega morja. Nemške letalske skupine so bombardirale železniške postaje, cestna križišča in važnejše oskrbovalne poti in korakajoče sovjetske čete. Vse dovodne sile so bile zaradi učinka nemških bomb takoj zatrpane in neuporabne. Posebno uspešni so bili napadi nemških in rumunskih letal na munijska skladišča ob Črnem morju.

Ameriški listi o razvoju operacij na vzhodni fronti

New York, 27. junija d. Snocni ameriški listi se v prvi vrsti bavijo z odločitvijo Italije o najaktivnejšem sodelovanju v vojni proti Sovjetski Rusiji. Listi poročajo o prvih italijanskih četah, ki so bile poslone na vzhodno bojišče. Nadalje poročajo listi v večernih izdajah pod velikimi naslovi, da so sovjetska letala izvršila letalski napad na Bukarešto kakor tudi na rumunsko petrolejsko področje okrog Ploestija. O prodiranju nemških čet na rusko ozemlje s severnega frontnega sektorja prinašajo ameriški listi obširne informacije, ki kažejo, da je nemški prodor dosegel že izredno veliko razsežnost in so ponekod nemške čete prodrele že nad 100 km globoko na sovjetsko ozemlje. Nadalje objavljajo nekateri listi iz Ankare datirano vest, po kateri na bi bili Sovjeti izkrcali kakih 2000 svojih padalcev na rumunskem petrolejskem področju.

Prve bombe na Bukarešto

Bukarešta, 27. jun. s. Včeraj dopoldne je bil drugi alarm, odkar se je začela vojna proti Sovjetski zvezi. V akcijo sta takoj stopila protiletalsko toplotstvo in lovci, toda sovjetska letala, ki so medtem vrgla nekaj bomb na mesto, so se takoj umaknila. Škoda je brezpomembna. Bombardiranje je zahtevalo življenje neke ženske in je škoda, ki so jo povzročila sovjetska letala brez pomena, vendar je zelo važno vedeti, kakšne cilje so si izbrali sovjetski piloti. Štiri bombe, ki so padle na Bukarešto, so eksplodirale okoli sedeža pravoslavne patriarhije, kjer je ena izmed največjih bolnic v prestolnici. Drugi alarm je trajal od 11.55 do 12.30.

Bukarešta, 27. jun. s. Komunikacije, ki ga je izdalo poveljstvo glavnega stana nemških in rumunskih oboroženih sil na mol-davski fronti, je povzročil veliko navduše-

nje v Rumuniji posebno zaradi silnih uspehov zavezniškega letalstva, ki je v prvih treh dneh uničilo na tleh ali v borbi 400 sovjetskih letal. Listi pišejo, da je to šele začetek velike akcije na rumunski fronti.

Torpediran turški parnik

Ankara, 27. jun. d. Kakor doznava agencija United Press, je neka neznanca podmornica torpedirala turški parnik »Vefah«. Parnik je imel na krovu 200 ljudi, od katerih pa se jih je le 28 rešilo.

Danska prekinila odnošaje s SSSR

Kodaň, 27. jun. d. Danska vlada je imela včeraj sejo, na kateri je sklenila prekinitev diplomatskih odnošajev s Sovjetsko unijo. Po seji je vlada objavila naslednjo službeno deklaracijo v zvezi z dogodki na vzhodu:

Z vojno med Nemčijo in Sovjetsko unijo je veliko vojaško uravnavanje Evrope stopilo v novo fazo, ki zahteva posebno pozornost Danske, odkar je Nemčija napadla svoje orožje proti sili na vzhodu, ki že leta pomeni nevarnost tudi za razvoj nordijskih držav. Da nevarnost napada z vzhoda v nobenem pogledu ni bila neutemeljena, je postalo očitno z napadom, ki

Prometni minister pride v Ljubljano

Prisostvoval bo otvoritvi prometa na borovniškem mostu

Ljubljana 27. junija. Jutri bo Prometni Minister Ekse. Host Venturi, ki bo v njegovem spremstvu tudi Državni podtajnik Prometnega Ministrstva Ekse. Jamelli, otvoril promet na obnovljenem velikem viaduktu pri Borovnici. Svečanost se bo pričela ob 11.30. Uro pozneje bo Minister prisel v Ljubljano.

Strogi ukrepi na Hrvaškem

Zagreb, 27. jun. s. Poglavljenik je podpisal odredbo, ki določa, da pridejo pred posebno sodišče vsi razširjalci vesti o neke preganjanju dela prebivalstva, ki naj bi se izvršilo 28. t. m. Prav tako pridejo pred

posebno sodišče vsi, ki bi se pregrešili za per življenje ali lastnino hrvatskih državljanov in tujecev. Ustaške organizacije se morajo strogo ravnati po teh določbah pod kaznijo ustrelnosti. Oblastva se morejo v primeru potrebe naravnost obrniti na poglavnik, ki bo poslal, če bo treba, vojsko in telesno stražo. Protiregularnim skupinam in oboroženim četnikom, kakor tudi proti ostankom bivše jugoslovanske vojske se morajo ustaši poslužiti orožja.

Odredba določa dalje, da se morajo vsi oni, ki so v preteklosti kakorkoli delovali v protihrvatskem smislu ali se borili v nehrvatskih strankah ter se sedaj vtilili v ustaške organizacije ali v vojsko, v teku osmih dni umakniti, sicer pridejo pred sodišče.

Zagrebski židje se ne smejo kopati v Savi

Zagreb, 27. jun. rs. Po odredbi ustaške policije se židje ne smejo kopati v Savi in se ne smejo zadrževati v bližini kopališč. Židje morajo takoj izročiti policiji svoje kinematografske in fotografske aparate.

Zasedanje sosveta Ljubljanske pokrajine

Ponovna zahvala Duceju za njegovo skrb in zanimanje za Ljubljansko pokrajino — Poročilo Ekse. Visokega Komisarja o vseh perečih vprašanjih — Obsežen program cestnih del v pokrajini — Zvišanje mezd in plač s 1. julijem

Včeraj dopoldne je sklical Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino pokrajinski svet. Pred prehodom na dnevni red je Ekse. Grazioli omenil, da sta Italija in Nemčija že tri dni v vojni z Rusijo ter je poudaril, kako so sovjeti skupno z Anglijo nameravali napasti države protikomunističnega pakta. Govorec o mogočih vojaških pripravah časi je Visoki Komisar izrazil gotovost uspeha vojaške akcije proti komunizmu ter se je tudi v imenu sosveta spomnil naših in zavezniških hrabrih vojakov.

Ker se je svetovni pot prišel sestati po obisku v Rimu, se je Visoki Komisar v imenu vseh navzočih toplo in iskreno zahvalil Duceju, ki je ob sprejemu zastopnikov nove pokrajine izrekel besede, ki so našlo globok odmev med Slovenci.

Ekse. Grazioli je nato sporočil, da je prošlo nedeľo biskup prebivalstvo na Dolenskem ter se je zahvalil za spontane manifestacije simpatije, s katerimi je prebivalstvo v krajih, ki jih je obiskal, sprejelo predstavnika fašistične vlade.

Visoki Komisar je nato govoril o zamenjavi dinarja v liru in o koristih, ki jih bo štala imela od ugodne zamenjave gospodarstva in prihranki v pokrajini ter je poudaril, da je fašistična vlada še enkrat z znatnim finančnim naporom pokazala svoj interes do Ljubljanske pokrajine. Predstavniki pokrajinskih delovnih krogov so izrazili Visokemu Komisarju hvalečnost prebivalstva za velikodušno zamenjavo v blagor Ljubljane in njene pokrajine.

Po kratki obravnavi nekaterih vprašanj, ki so se pojavila kot posledica zamenjave, je Visoki Komisar govoril o vprašanjih prehrane in o racioniranju najnujnejših predmetov. To važno vprašanje je bilo natančno proučeno. Visoki Komisar je informiral svet o delu merodajnih uradov za zagotovitev potrebnih zalog v pokrajini ter je potrdil, da bo količina blaga, ki bo racionirana, zadostovala, da bo mogel vsakdo dobiti po izkaznici določeni živež. Potrebno je, da tako trgovci kakor zasebniki ne kupijo blaga. Visoki Komisar je zaključil svoja zaveznika izvajanja z zagotovilom, da bodo vsi cni, ki bodo skušali grešiti na račun ljudstva, strogo kaznovani.

Ekse. Grazioli je nato izjavil, da je treba meze in plače prilagoditi cenam življenjskih potrebščin z ozirom na cene, ki so veljale konec marca t. l. v skladu z zamenjavo 38 lir za 100 din. Visoki Komisar je sporočil svetstvu, da se bo zvišanje mezd in plač pričelo s 1. julijem.

Končno je Visoki Komisar sporočil svetovni program cestnih del, ki jih bo vodila v Ljubljanski pokrajini avtonomna državna cestna oblast. Stroški bodo znašali skoraj 35 milijonov lir.

Cestna dela so naslednja:

1. splošna ureditev dela med Planino in Ljubljano;
2. splošna ureditev cestnih delov Hotedersica-Kalce in Gruden-Kalce;
3. splošna ureditev ceste Ljubljana-Jezica;
4. vzdrževanje ceste št. VI4-Bregana v vsem poslovnem letu 1941-42;
5. vzdrževanje ceste Škofljica-Brod v vsem poslovnem letu 1941-42;
6. vzdrževanje ceste Novo mesto-Metlika v vsem poslovnem letu 1941-42;
7. ohranitev v dobrem stanju ceste Planina-Ljubljana v prvem polletju poslovnega leta 1941-42;
8. služba na cesti Planina-Ljubljana v vsem poslovnem letu 1941-42;
9. popravilo mostiška čez Črni potok v Gornjem Logatcu;
10. ohranitev ceste v dobrem stanju Ljubljana-Jezica v prvem polletju poslovnega leta 1941-42;
11. vzdrževanje ceste Kalce-Gruden in Hotedersica-Kalce v prvem polletju poslovnega leta 1941-42.

Visoki Komisar je sporočil, da bodo kmalu odobreni tudi drugi delovni načrti. Razpravi v svetstvu, kateri so prisostvovali vsi člani, so se udeležili svetovniki: gg. dr. Ivan Slokar, Karel Kavka, dr. Josip Basaj, Ivan Pucelj, Albin Smerkolj, dr. Josip Lavrič in Franc Heinrihar.

Svet se bo sestel na prihodnjo sejo 3. julija.

Gospodarski sporazum s Hrvatsko

Rim, 26. junija s. V Rimu se je sestala stalna italijansko-hrvatska gospodarska komisija pod predsedstvom Eksc. grofa Volpja. Na plenarni seji dne 23. t. m. so se obravnavala industrijska, trgovska, valutna, carinska in železniška vprašanja, ki interesirajo obe prijateljski državi. Poudarjeno je poseben gospodarski režim za Dalmacijo. Urejena je bila izmenjava blaga med obema državama. Za dobo od julija do septembra je bila sprejeta začasna trgovska pogodba, ki predvideva za okoli 200 milijonov lir trgovskega prometa.

Vdrugi plenarni seji so bili določeni sporazumi za plačevanje in sicer protokol o kompenzacijah in plačilih med Italijo in Albanijo ter Hrvatsko. Dosežen je bil sporazum tudi o nekaterih vprašanjih glede zavarovanja denarnega poslovanja in male trgovine ob mejah. Komisija je izpolnila glavno nalogo, to je ureditev gospodarskega življenja posebno v Dalmaciji, tako da bo prebivalstvu obeh držav gospodarsko življenje olajšano in da bo kolikor mogoče potekalo enotno.

Z zapadne fronte Zavržen napad na francosko obalo

Berlin, 27. jun. d. V četrtek popoldne je kakih 25 britanskih borbenih letal pod zaščito plasti oblakov in v močnem spremstvu zelo številnih lovskih letal preletelo obalno pas Francije. Kakor javljajo z merodajnega mesta v Berlinu, so se britanska letala le nekaj dve minuti mudila nad francoskim obalnim področjem, nakar so se takoj zopet okrenila k povratnemu poletu. Nemška obrambna letalska letala so se nemudoma dvignila v zrak ter zasledovala nasprotnika se onkraj Rokavskega preliva. Nemška letala so 6 sovražnih aparatov sestrelila.

Napadi na industrijska področja

Berlin, 27. jun. d. V noči od četrta na petek je britansko letalstvo preletelo ozemlje pokrajine Schleswig-Holstein, kakor tudi rensko-westfalsko industrijsko področje. Kakor javljajo z merodajnega mesta v Berlinu, so britanska letala na raznih mestih brezcljivo metala bombe. Bombardiranje je povzročilo nekaj stvarne škode, ki pa v nobenem primeru ni bila vojaške narave. Manjša števila ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Do davi je bilo ugotovljeno, da so nemški nočni lovci sestrelili eno sovražno letalo.

Strahovito opustošenje v vsej Angliji

New York, 27. junija d. Založnik velikega newyorškega lista »New York Post« George Baoker, ki se je po 7-tedenskem bivanju v Angliji pravkar vrnil v Zedinjene države, podaja v svojem listu nekaj zelo zanimivih podrobnosti o neizmerni škodi in razdejavanju, ki so ga povzročili letošnji zgodnji spomladanski nemški letalski napadi na Anglijo. Baoker pravi, da je škoda resnično tako velika, da si je niti ni mogoče prav predstavljati. Silovito je opustošenje na severnem industrijskem področju v Clydebank v bližini Glasgova, kjer so tudi velike ladjevalnice. Od 25.000 stanovanjskih hiš na tem področju jih je 18.000 nerabnih. Navzilec tej ugotovitvi pa se George Baoker nato povzpneja k trditvi, da industrijska produkcija tega področja zaradi tega ni v ničemer trpela. Del delavstva, ki je ostal brez strche, je bil razsejen po bližnji okolici industrijskih središč in mora z vlakci in drugimi vozili potovati na delo. Ostalo delavstvo pa je bilo spravljeno v zasilna bivališča po mestih.

Posveti v Tokiju

Tokio, 27. jun. s. Na sestanku članov vlade z glavnimi zastopniki vojske so temeljito preresili sedanji položaj. Vršila se je tudi konferenca vseh ministrskih namestnikov, na kateri je namestnik zunanjega ministra poročal o mednarodnem položaju. Tudi minister za trgovino se je sestal z vladnimi osebnostmi. Ko so bili vsi ti sestanki končani, je odšel minister Matsuoka v cesarsko palačo, kjer je poročal cesarju.

Odmev švedske odločitve v Berlinu

Berlin, 27. junija. S. Odločitev švedske vlade glede prevoza nemških čet po švedskem ozemlju so v Berlinu pozdravili s politično manifestacijo, ki je bila brez dvoma zelo značilna. V Berlinu pravijo, da namerava tudi Švedska korakati ob strani osi, ki hoče osvoboditi Evropo boljševizmi, ki je znan sovražnik zapadne civilizacije.

Antonescovi načrti za bodoče rumunske meje

Bukarešta, 27. junija. s. Uradno glasilo »Unirea« poroča, da je general Antonescu že pripravil načrt za novo agrarno reformo v Besarabiji in Bukovini. Po tem načrtu bodo kmetje dobili zemljo, ki jim je bila odvzeta. Razdeljevanje zemlje bo opravljeno po načelih pravice za vse. Ob mejah Besarabije in Bukovine bodo ustvarjeni pasovi izključno rumunskih kolonistov, ki bodo predstavljali tudi etnično barijero proti Vzhodu.

Ukrepi proti Židom v Rumuniji

Bukarešta, 27. junija. s. General Antonescu, konduktor Rumunije, je odredil, naj se odstranijo vsi Židje, ki prebivajo v poljedelskih središčih Moldavije. Ta odredba se bo izvedla tudi proti Židom v drugih predelih.

Povratak Italijanov iz Sirije

Sofija, 27. jun. rs. Včeraj je dospelo v Sofijo 110 Italijanov, ki so prebivali v Siriji. Med njimi je 24 karmeličank, 4 redovniki in devet misionarjev. Diplomatska in fašistična oblastva so prisilno sprejela begunce, ki se bodo danes preko Beograda vrnil v domovino.

Pomanjkanje trgovinskega brodovja v Angliji

Washington, 27. jun. d. Mornariški minister Knox je včeraj izjavil predstavnikom tiska, da si Zedinjene države na vso moč prizadevajo ublažiti britansko pomanjkanje trgovinskega brodovja, ki je nastalo v prvi vrsti zaradi velikih izgub, ki jih je imela doslej Velika Britanija. Dejal je, da je bilo od 1. januarja 1940 dalje v Zedinjenih državah danih v naročilo 2832 različnih ladij v skupni vrednosti nad 7 milijard dolarjev.

Nove ptt tarife

Poštna direkcija objavlja: Pri poštah uradih pride te dni v prodajo v slovenščini in italijanščini izdan seznam novih poštah, brozjavnih in telefonskih tarif. V njej navedene tarife veljajo od 27. junija 1941-XIX dalje. Cena seznama je 5 lir.

Razdeljevanje živil

Prehranjevalni zavod razpošilja občinam živilske nakaznice obrazca C. A. I. za mesec julij, ki dajejo pravico do nabave moke in kruha, testenin in riža v isti izmeri, kakor je bilo to določeno za mesec junij.

Pridelovalci žita, ki imajo zaloge, in njihove družine (sočlani) ne dobe krušne moke in testenin.

Vsak občan, ki ima pravico do nakaznice, se mora 30. t. m. zglasiti pri občini, kjer stalno prebiva, da dvigne nakaznico. Za civilno prebivalstvo, civilne zavodske družine in javne obrate veljajo v vsem, kar se tiče nakaznic, navodila, ki so bila izdana že meseca junija.

Končno opozarjamo imejtelje živilskih nakaznic za krušno moko in testenine, da morajo do 10. julija izročiti svojim dobaviteljem listek za zapis živil za mesec avgusta, ki ga odrežejo na desni strani nakaznice, tako da dobavitelj lahko do 12. julija sporočijo občinam svojo celokupno potrebo.

Preved, ki mu je poverjeno razdeljevanje živil potom nakaznic, se zelo trudi, da bi preskrba prebivalstva z živilci, ki v veliki meri prihajajo iz drugih pokrajin Kraljevine, potekala v čim večjem redu. Zato prikaže razumevanja in sodelovanja vseh državljanov, da bodo vestno izpolnjevali vsa navodila, ki so v zvezi z delitvijo najpotrebnejših živil po nakaznicah.

Turjaške znamenitosti

Ljubljana, 27. junija. »Slovenski Narod« in »Jutro« sta vabila Ljubljance, da posetijo goro sv. Ahaca pri Turjaku. Stara pripovedka pravi, da je pod cerkvijo sv. Ahaca jezerc. V dno tega jezera pa so zabili koli in na njih je sezidana ta cerkev. Ko bodo ti koli strnjeni, se bo cerkev pogreznila v jezero. V bližini Turjaka izvira baje 99 studencev in vsi prihajajo izpod jezera pod goro sv. Ahaca.

Ko so se Turki ropali po slovenski zemlji in napadali tudi Turjake, so se ti vedno umaknili na goro in v cerkev. Enkrat pa je le izšel na skrivajše turški konjenik. Pogal je konja proti cerkvi ter hotel kar na konju zajahati v cerkev. Toda zadel ga je kazen božja. Na cerkvenem pragu se je konju vdrl kopito v kameniti prag in

on ni mogel prenehati, še dandanašnji si lahko izletnik ogleda to vdrtino.

V starih časih, ko so Turjanci botali pred Turki v cerkev sv. Ahaca, so vzeli vselej vsa denar s seboj ter ga zakopali v podzemno jamo za cerkvenim obzidjem. Nekoč so vsi pomislili v cerkvi ker se niso hoteli predati Turkom. Zaklad pa je ostal zakopan. Za to pa je zvedel neki graničar. Napotil se je proti Turjaku ter poizvedoval po cerkvi sv. Ahaca. Med potjo je svojega tajno zaupal grajskemu lovcu Martinu. Le-ta pa ga je napotil v napačno smer in

sicer mu je pokazal cerkvico na Kureščku. Sam pa je hitro šel za cerkvico obzidje ter pričel kopati. Iz jame je res dvignil denar, ki pa mu ni bil nič. Postal je sicer bogat in si sedel lepo hišo, a je še čez leto dni umrl.

Turjaški grad je bil zgrajen leta 1067 po slovenskih tlačanih. Nad vhodom je vklešan grb, ki ima podobo bika. Podoba nam pove, da so bili stari graščaki mešarji. Še leta 1630 so dobili naslov graščakov. V gradu je posebno skrivališče se iz dobe turških vpadov.

Pred zaključkom šole zaščitnega urada

V Ljubljani imamo zdaj 1900 temeljito izvežbanih tečajnikov

Ljubljana, 27. junija.

Jutri bo zaključen pouk v šoli Mestnega zaščitnega urada, tej važni obrambni ustanovi, ki je za nas tako v mirnem kakor v vojnem času velikega pomena. Šola je teoretično in praktično vezbala svoje članstvo in ga pripravljala za pasivno obrambo, zlasti pa je bil njen pouk velikega pomena za zaščito naše industrije in za hišno zaščito. Danes je v Ljubljani temeljito izvežbanih 1900 tečajnikov, večinoma hišnih nadzornikov, ki se bodo znali v primeru večje nevarnosti obrniti in ki že sedaj skrbijo, da se zmanjša ta nevarnost, saj so pod njihovo kontrolo vse hiše v mestu, zlasti pa podstrešja.

Sola se je pričela lani v novembru. Najprej so začeli vezbati industrijske ekipe, a ko je dobila šola svoje prostore v Mestnem domu na razpolago, se je pričelo vezbanje za hišno zaščito. Mala stranska dvorana Mestnega doma, ki lahko sprejme najmanj 200 tečajnikov, je bila primerno prirejena za ta pouk, tako da so se lahko tečajniki res nazorno poučevali. Stene so opremljene z raznimi slikami, tako glede pravilno urejenega podstrešja, glede obrambe pred plinskimi napadi, z raznimi statistikami, a hkrati je razstavljeno tudi vse potrebno orodje, razni aparati za gašenje, plinske maske, obleke proti plinom, ročne brizgalce, sirene in vse pat, kar je potrebno za tako obrambo. Razni modeli nazorno kažejo strahotne posledice bombnih in plinskih napadov, zlasti iperita in drugih strupov.

Kakor rečeno je šola absolviralo 1900 tečajnikov. Ti so bili izvežbani: 1. glede organizacije zaščite, 2. glede požarne zaščite in 3. glede prve pomoči. Še bolj temeljita je bila organizacija glede izvežbanja članov za zaščito industrije. Vsaka

industrija je morala organizirati posebne zdravstvene in kemične, prav tako gasilsko tehnične oddelke. Večje industrije pa imajo tudi svoje gasilske čete. Ves tečaj je bil pod vodstvom načelnika urada višjega komisarja dr. Grassellija, ki je tudi predaval, prav tako so pa predavali stalno prof. Stepišnik, inž. Marko Bleiweis, inšpektor gasilske zajednice inž. Dolenc, inž. Gričar, poveljnik poklicnih gasilcev g. Furlan in podpoveljnik g. Rozman. Zdravstvena predavanja so vodili mestni fizik dr. Rus, dr. Mis in dr. Ahčin, dočim je o industrijski zaščiti predaval inž. Nečina. Kakšno nazoren je bil ta pouk, kaže tudi dejstvo, da so morali tečajniki tudi skozi zaplajene prestore na realki, seveda opremljeni s plinskimi maskami.

Vseh tečajev je bilo 43, povprečno pa je bilo v vsakem 44 obiskovalcev. Večina tečajnikov so bili hišni nadzorniki, ali pa tudi hišni posestniki oziroma njihovi svojci sami. Na ta način je zaščitenih 95% hiš v ožjem nevarnostnem okrožju zlasti sredi mesta, kjer je bolj strnjen gradbeni sistem ali kjer so v bližini nevarni objekti. Takoj po zaključku tega tečaja se bo pričela organizacija zaščite raznih zavodov.

Tečaj so bili vedno prilagojeni željam obiskovalcev in so se vršili dopolne, popoldne in zvečer. Zdj bodo vezbane javne gasilske čete, ki bodo osnova vse javne gasilske službe. Urad pa vabi tudi hišne lastnike ali nadzornike iz širšega nevarnostnega okrožja Ljubljane, da se prostovoljno prijavijo za ta tečaj. Za ožje okrožje je bil namreč ta pouk obvezen.

Vz vsega tega sledi, da je bila ta šola velikega pomena za Ljubljano, ki je za primer večje nevarnosti na ta način vsaj deloma zavarovana pred večjimi posledicami.

Orgelska produkcija Glasbene akademije

Ljubljana, 27. junija.

Tudi letos je orgelski oddelk Glasbene akademije in Glasbene srednje šole priredil samostojno produkcijo, na kateri so nastopili gojenci in slušatelji obeh zavodov iz šol profesorjev Premrla ter Rančigaja. Kot prvi je dobro izdelano zaigral Heybal p. Pavlin Bachov »Mali preludij in fugo v g-molu« ter Tomčev »Postludij, I. 35«. Sledila mu je absolutenka pedagoškega oddelka GA Ksenija Ogrinova. Ki je tehnično prav lepo pripravljeno izvedla Chiesov ne baš posebno duhoviti »Preludio« ter Premrlovo razgibano in polno zvečeno »Toccato«. Anton Zapletal, ki je prav tako letošnji absolvent pedagoškega oddelka GA, pa je tudi zelo dobro pripravljeno zaigral Plumov »Adagio« in »Allegro«, izmed katerih je drugi mnogo boljše od prvega. Nato je Rupnik Ivan kot edini nastopajoč iz Rančigajev šole izvedel Frescobaldijev »Sostenuto« in Dentellov »Adagio«, skladbi, ki ne nudita nobenih odkritij niti v tehničnem, niti v vsebinskem pogledu; razen tega je Rupnik še izvajal Bachov »Preludij v G-duru« in Regerjev »Passion«, op. 145, ki more ob poglubenju pojmovanju dobiti značaj, kakršnega mu je vtisnil skladatelj.

Rupnik je vse skladbe izvedel tehnično dovolj solidno, pa še ne povsem ustaljeno in sigurno. Tudi registraciji bi bilo treba dati večje preciznosti. Nato je Adamič Bojan odlično izvedel Bossijev »Tric« in Plumov »Entre pontificale«; izenačenost dobro dokazuje pravilno obvladovanje orgelskega tona in vezanje njegovih skupin, ki je drugačno od klavirskega. pa je vendar pri Adamiču doseglo lepo estetsko linijo. Tudi zelo dobro je izvedel Bachov »Preludij in fugo v A-duru«, Regerjev zanimivo »Ave Maria« in Premrlovo harmonski bogato »Alelujo« letošnji absolvent SGS Ivan Mele, ki kaže prav dobro tehnično izobrazbo, pri čemer bi me še zanimalo njegovo

poimovanje registracije. Prav tako je absolvent SGS očitno nadarjeni Capuder Pe-regrin, ki je pokazal za svojo stopnjo odlično tehnično dosežek in dokazljivo samostojnost. Izvajal je Rheinbergerjev »Agitato«, Menegadolijev »Improvviso« in arhetektonski svojevrsno ter učinkovito Kimovčovo skladbo »Sv. Trije kralji«. Pri svojih učencih je registriral smiselno, vsebinskemu značaju posameznih skladb odgovarjajoče, prof. Premrl sam. V splošnem so vsi nastopajoči izkazali ugodno razvojno stopnjo; med njimi so posebno izstopili Adamič, Mele, Heybal in Capuder, ki utegnejo ob nadaljnjem šolanju doseči na tem področju še prav lepe uspehe.

Matura na mestni ženski realni gimnaziji

Matura na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani se je vršila od 9. do 26. junija pod predsedstvom g. prosvetnega načelnika dr. Lovra Sušnika. Prijavilo se je 78 pripravnice; od teh jih je bilo 12 oprošenih ustežnega izpita, 6 reprobiranih za dva meseca. Maturu so z uspehom opravile:

Iz VIII. razreda: Auersperg Adela, Bertomcelj Marija, Briv Ivana, Bricelj Vera (z odliko, oproščena), Cimpersek Majda, Cuck Slavica, Fischer Vera, Furlan Romana, Gašparič Marija, Gombač Ljilja (z odliko), Gorše Sonja, Hočevar Štana, Hostnik Stanislava, Koren Katarina (oproščena), Marinček Štefanija (oproščena), Miklič Marija, Miklin Olga, Murauš Marija, Pertot Nada (z odliko, oproščena), Podbregar Lidija (oproščena), Puhar Majda, Rijavec Ana, Rotter Veronika, Sedej Pavla (z odliko, oproščena), Skodlar Franciška, Tavčar Marija, Tomšič Marija Ana (z odliko), Učič Vekoslava, Usenik Ljudmila, Vdovč Helena, Vodopivec Antonija, Vovk Mihaela, Zajc Sonja, Zamecnik Jarmila, Zaplotnik Ljuba, Zupancič Štefanija, Žargi Marjeta.

Iz VIII.b razreda: Arko Darija (oproščena), Babnik Franciška (z odliko, oproščena).

Prof. Marino Lazzari v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija.

Generalni ravnatelj za umetnost prof. Marino Lazzari je včeraj dospel v Ljubljano v spremstvu nekaterih funkcionarjev generalnega ravnateljstva in v spremstvu višjega intendanta iz Trsta.

Prof. Lazzari je prišel v glavno mesto nove italijanske pokrajine, da se sara prepriča o umetnostnih vprašanjih, ki jih je treba rešiti na tem področju. Generalnega ravnatelja je sprejel Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli, ki se je z gostom prisrčno razgovarjal ter z njim proučil vprašanja razne vrste, ki se tičejo pravnih strani umetnosti in glasbene vzgoje in šolstva, ureditve muzejev in umetniških razstav. Generalni ravnatelj se je zanimal tudi za obnovitvena dela na ljubljanskem gradu.

na), Bratuž Vladimirja, Cerkvenik Milena, Dermastija Ivana, Dietz Sonja (z odliko, oproščena), Drobnič Marija (z odliko, oproščena), Erjavec Gabriella, Fajdiga Andreja, Fischer Tatjana, Gabrijevčič Zorka, Gosar Marija (oproščena), Gregorič Vilma, Juvančič Ana, Klemenc Dragica, Kodla Veronika, Korbar Stanislava, Kovačič Nada, Lozej Hedvika, Lušički Margareta (oproščena), Lušin Radojka, Lušin Raša, Pestotnik Božena, Počivavnik Tatjana, Potočnik Vladimirja, Predikala Zlata, Ropret Adela, Rovšek Tea, Sluga Vida, Sušnik Tatjana, Šarnbek Marija, Tručel Metoda, Urbanec Ana Marija, Zaletel Tatjana, Zdravje Nada.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 27. junija: Ana Christie. Izven. — Igrajo slovenski mariborski igralci. — Izred. zniz. cene. Zadnjič v sezoni. Sobota, 28. junija: Rdeče rože. Izven. — Izredno znizane cene. Nedelja, 29. junija: Via mala. Izven. Znižane cene. Igrajo mariborski slovenski igralci.

*

Zaradi tehničnih zaprek je preložena uprizoritev veseloigre »OKENCE«, ki bi jo morali igrati mariborski slovenski igralci prihodnji teden. V petek 27. t. m. ob 20. uri bodo uprizorili mesto premiera »OKENCE« O'Neillovo igr »ANA CHRISTIE« s Kraljevo v naslovni vlogi, s Pavlom Kovčkom, Skrbinkom Vladimirjem in Rakarjevo v glavnih vlogah, po globoko znizanih cenah. Igro je režiral Vladimir Skrbinek.

Tehten problem odločitve med človeško vestjo in paragrafom razgrinja Knittlova drama »VIA MALA«, ki je posneta po istoimenskem romanu. Moralni konflikt, v katerega zalde preiskovalni sodnik, je zasnovan z veliko tehnično spretnostjo ter na osnovi psihološko verjetnih zapletljajev. Predstava je vredna splošne pozornosti.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek, 27. junija: zaprto. Sobota, 28. junija: Seviljski brivci. Red A. Gostovanje Anatola Manoševskega.

*

»SEVILJSKI BRIVCI« je najpopularnejše Rossinijevo odsko delo in je po svojem značaju prava buffo opera z obilico nadvse komičnih partij in situacij, ki jih veže tipično Rossinijevska, lahkotna, a kljub temu efektivna glasba. Glavne partije so v rokah: Ivančičeve, Janka, Manoševskega, Betetta, Zupana, španove i. dr. — Režiser: C. Debevec, ki je omislil tudi sceno. — Muzikalna interpretacija dr. Syarova.

Gounodova opera »FAUST« spada med tista dela francoske muzikalne literature, ki uživajo velike popularnosti. Po prastari pripovedki koncipirani libreto tvori učinkovito osnovo za invencio Gounodove glasbo, ki je polna lepih arij, dvospevov in zborov. Zanimivo zamišljeni veliki balet je točka, ki prispeva k vrednosti predstave.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Petek, 27. junija: Ladislav. DANAS JE PRIREDITE Kino Matica: Planinski rudnik. Kino Sloga: 1000 km na minuto. Kino Union: Pesem hrepenjenja. Sklepna produkcija Glasbene akademije ob 19. v veliki Filharmonični dvorani. Literarni večer mladih v spomin pok. Jože Seliga ob 21. v franciskanski dvorani. Vodstvo po razstavah Hinka Smrekarja v Galeriji Obesnel na Gospodstviški cesti ob 17. in 18.15. Vodi umetnik sam.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič-Tržaška cesta 48.

5 Malo laščine za vsak dan

»Zdaj nam pa še razloži ta Kolomono žegen, ki si nam ga snoči načetkal.« je zarenčal gospod Piškur, ko je po večerji potegnil predse list papirja, ki so na njem stale besede, katere naj bi predstavljale čudne spojine med predlogoma di in a in določnim členom vseh oblik in vrst...

»Prosim.« je pohitel Bolči. »Tu vidite za moški spol najprej v ednini: il — del — al — il. Čudni sta samo besedici del in al. Del je nastalo iz di + il, al pa iz a + il. To je razumljivo, ne?«

»To že.« je pritrdila gospa Piškurjeva. »Kaj se pa to pravi?«

»Prav za prav se to nič ne pravi.«

»No?« strogo pogleda gospod Piškur.

»Res. To je samo znamenje drugega oziroma tretjega sklona, česar prevesti ne moremo. Recimo il cappello — klobuk; koga ali česa? klobuka — del cappello; kómu ali čému? klobuku — al cappello. Ali razumeš, mama?«

»Razumem, samo ne vem, če bom znala rabiti.«

»To pa z vajo pride.« odloči gospod Piškur.

Podobno je zdaj z ostalimi besedami tule na papirju. Če ostanemo pri istem primeru, il cappello, in preideemo k množini, imamo: i — dei — ai — i. Spet imamo dve čudni besedici: dei je nastalo iz di + i, ai pa iz a + i. To reje; i cappelli — klobuki, dei cappelli — klobukov, ai cappelli — klobukom, i cappelli — klobuke.

»Torej bomo pač sklanjali, nič ne pomaga.« vzdihne gospod Piškur.

»Druga skupina je nastala z lo.« nadaljuje Bolči. »Lo — dello — allo — lo. Na primer: lo stivale — škorenj, dello stivale — škornja, allo stivale — škornju, lo stivale — škorenj. Dello je nastal iz di + lo, allo pa iz a + lo. V množini vidite: gli — degli — agli — gli. Gli stivali — škornji, degli stivali — škornjev, agli stivali škornjem, gli stivali — škornje. Degli je nastalo iz —«

»Di + gli, agli pa iz a + gli.« se vtakne vmes gospod Piškur. »Popolnoma razumem. To je dosti lažje kakor grščina, primojdunaj da.«

»Tretji stolpec vsebuje apostrofirani l' za moški spol, l' uomo. Imamo: dell',

all' in za četrti sklon spet l'. l' uomo — človek, dell' uomo — all' uomo — l' uomo. V množini pa točno tako kakor poprej pri lo stivale — gli stivali: gli uomini (množina samostalnika je sicer nepravilna, kakor sem že povedal) — degli uomini — agli uomini — gli uomini.«

»Zdaj imaš pa še tale gl' z apostrofom — pred i — si napisal,« pravi gospa Piškurjeva in obrača papir k sebi.

»Če se samostalniki začena z i, potem se gli okrajša v gl'. Na primer: l' intervallo — množina: gl' intervalli.«

»To si nam že včeraj povedal!« pravi gospod Piškur in si prižge polovičko.

»Že, ampak naprej: degli intervalli — agl' intervalli in spet: gl' intervalli.«

»To rajši povej, kako se to izgovarja. Piše se čudno težko.«

»Čisto navaden l: lintervalli, delintervalli, alintervalli, lintervalli!«

»Veliko je tega, naj bo že težko ali lahko! Kako bi naj človek vse v glavi obdržal: gli, dei, di ai in kaj jaz vem!«

»Pa ne, da bi obupaval, očet!« vpraša gospa Piškurjeva.

»Nič se ne bojte, gospod Piškur. To si zapomni človek mimogrede. Vse pride z vajo!« tolaži gospod Ovca.

»Preostajajo nam še ženske oblike,« hoče nadaljevati Bolči.

»Na, prosim.« si dovoli gospa Piškurjeva prekinitve. »Pa pravijo, da so ženske muhaste! Tu si poglejte, koliko muk ima tale moški artikel — in kako skromen je ženski artikel!«

»Beži no, beži!« se otrese gospod Piškur in vneto študira ravno te »muhe« moškega artikla.

»Ali dovoliš, papa?« pravi Bolči in zasueče papir spet k sebi. »Z ženskimi oblikami res ne bo težav. La — della — alla — la, v ednini. Tako torej: la camera — della camera — alla camera — la camera. Della je nastal, kakor že sami veste, iz di + la, alla pa iz a + la. Če se začne samostalniki s samoglasnikom, imamo vse te oblike samo apostrofirane: l' età ali l' anima (duša), dell', all' in spet l'. V množini sem dal apostrofirane oblike v oklepaj. Dandanes se ne uporabljajo več. Danes rečemo brez razlike: le camere in le età ali le anime. In naprej: delle — alle — le. Kako sta nastali obliki delle in alle, ne bom več ralagal.«

»Ali je s tem te nesrečne sklanjatve konec?«

»Kakor se vzame, papa. Ostaja nam še nedoločni člen.«

»Aha!«

Nabirajmo lipovo cvetje! Razdelitev obiranja na mestnem magistratu

Ljubljana, 27. junija.

Nabiranje lipovega cvetja v Ljubljani je po mestnih dvoranih, parkih in nasadih, kakor smo že objavili, dovoljeno samo z dovoljenjem mestne občine ter se je v ta namen treba zgledovati v mestni vrtnarji. Ker so nas po razmere naučile lipovo cvetje ceniti še bolj, kakor smo ga cenili prej, je mestna občina zagotovila lipovo cvetje predvsem socialnim zavodom.

Lipe ob Ljubljani od Zmajskega do Šentpeterskega mosta ter lipe na Resljevi cesti bo obralo mestno zavetišče najbednejših v stari cukrarni. Lipe na Taboru so namenjene mestnemu zavetišču za omejene v Japljevi ulici in hiralnici sv. Jožeta na Vidovdanskem cesti. Lipe drevedarje od Gosposvetske ceste ob vselejmu do Lattermannovega drevedarja bo obral Delavski dom. Vse lipe ob Tyrševi cesti je mestna občina dodelila Rdečemu križu, da organizira obiranje in cvetje porabi za socialne namene. Lipov drevedar ob pokopališču v Dravljah je pa namenjen tamonjemu prebivalstvu, ki naj hiti v mestno vrtnarjo, da si vsaj vsaka hiša za malenkostno odškodnino zagotovi po eno drevo.

Vsi tisti, ki dobe dovoljenje, so seveda popolnoma odgovorni, da ne bi poškodovali dreves, prav tako pa tudi, da ne bi pustili smeti pod drevesom.

Spet opozarjamo vso javnost, naj nabere čim največ lipovega cvetja za zdravilni in okusni čaj, prav tako pa tudi raznovrstnih drugih rastlin za zdravilo in čaj, ki popolnoma nadomešča dragi ruski ali kitajski čaj. Če doslej smo za pristni kitajski ali ruski čaj z dragim denarjem kupili prav mnogo robidovega listja, ki so ga ženske nabirale po naših logih, trgovci poslali v tujino za malenkost denar, nazaj smo pa dobili v lepih zavrtkih svoje robidovo listje za drag denar kot pristni ruski ali kitajski čaj. Kako odlično po okusu in kako zdravilen je pa čaj, pripravljen iz raznovrstnih domačih rož in rastlin, ki so se prepričala že razna domača podjetja, ki so že dala v promet raznovrstne mešanice kot nadomestek za drage, iz tujih držav in drugih delov sveta uvožene čaje. V sezoni češenj, rdečih jagod in borovnic opozarjamo, naj ljudje zbirajo in suše peclje češenj, jagodovo listje, ob borovnic pa tako jagode kakor listje, ker je posušeno oboje prav dobro za čaj.

DNEVNE VESTI

Obnova hrvatskega gospodarstva. Hrvatska vlada pripravlja vrsto ukrepov, da se obnovi hrvatsko narodno gospodarstvo in zagotovi prehrana prebivalstva. Vso letošnji žetev bo kupovala država in vsaka zasebna trgovina bo izkupila. Država bo nakupovala in razdeljevala živila najbrž preko Pogoda. Hrvatska namerava ustanoviti tudi centralo za inozemska naročila. Njeno dovoljenje bo potrebno za vsak izvoz iz Hrvatske. Hrvatski gospodarski svet je tudi že pripravil vse potrebne za ustanovitev strokovnih organov, ki bodo usmerjali vse gospodarsko in trgovsko življenje po enotnih vidikih.

Železniški promet med Hrvaško in Srbijo obnovljen. Med Hrvaško in Srbijo je bil te dni v polni meri obnovljen železniški in blagovni promet. Glede telefonskega, brzojavnega in drugega poštne prometa pa pogajanja še niso zaključena.

Lepo, vroče poletje. Končno se je vreme tako ustalilo in ozračje tako segrelo, da lahko govorimo o pravem poletju. Vročina pritiska od dne do dne bolj, nebo je večinoma jasno, zlasti čez dan in ponoči, dočim je bilo včeraj proti večeru in tudi zvečer precej oblačno. Mislimi smo že, da bo začelo deževati, pa se je nebo zopet zjasnilo. Dež bi bil še potreben, posebno na vrtovih, pa tudi na poljih razen žit, ki je v najlepšem klasju. Lastniki vrtov imajo mnogo dela in skrbi v zalivanjem. Kaže, da bo ostalo vreme še lepo in da se bo vročina še stopnjevala.

Iški Vintgar je Ljubljancem dobro znana toteska ob bitem potoku Iška. Skalnato okolje debri pokriva senčni gozdovi, divje oblikovane pečevce, bistri potoki, ki zbori skozi globel, modro jasno nebo in žubori solnce dajejo značilne poteze tej privlačni pokrajini. V tej lepi dolini si je Slovensko planinsko društvo izbralo primerno točko za svoje zavetišče. Planinci bodo imeli priliko, da se odpočijejo po svojih izletih v Iškem Vintgarju in po sestopi s Krma, pa tudi pred pohodi in skromni kočici, ki bo od nedelje, dne 29. t. m. dalje oskrbovana ob nedeljah in praznikih. Iz Iške vodijo številna pota, ki jih je SPD markiral. Kdor hoče to in prihodnje nedelje z avtomobila v Iški Vintgar od Iške, naj se predhodno javi v društveni pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-I.

Nesreče. 50letni vojni invalid Anton Medved, stanujoč v Pokopališki ulici, je imel včeraj opravke v mestu, kamor se je odpravil s kolesom. Medved pa je padel s kolesa in se hudo poškodoval po rokah in nogah. — 38letna posestnikova žena Marija Velikič iz Sodražice je na polju padla z voza in si zlomila desno nogo. — Posestnica Franciška Jaklič iz Kočevja je padla doma na pragu tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo v gležnju. — 5letni posestnikov sinček Franc Miklar iz Dobrunj se je igral s koso in se pri tem vrezal v desno nogo. — Mizarskega pomočnika Filipa Podborskega, zaposlenega v Naglasovi tovarni v Trnovem ga je zagrabil za roko stroj in mu odrezal prste na desni roki.

Iz Ljubljane

Iz Pomembnih umetniških večer. V ponedeljek 30. t. m. bo v veliki Filharmonični dvorani izredno pomembnih umetniških večer — koncert, katerega bo izvajal slavni Trio italijano iz Rima. Trio tvorijo najboljši italijanski umetniki, pianist Casella, violinist Poltronieri in čelist Bonucci. Na sporedu koncerta sta v prvem delu dve skladbi iz klasične italijanske literature, ki ju je priredil za koncert skladatelj in pianist Casella, t. j. Vivaldijeva Sonata in Clementijev Trio v d-duru. V drugem delu koncerta se bo izvajala Sonata za trio, ki jo je uglasbil leta 1937 Casella sam in nato Trio, skladba Pizzettija iz leta 1926. Umetniški vodja tria je slavni skladatelj, pianist in dirigent Alfred Casella. Vsi trije gospodje so umetniki največjega formata in uživajo svetovni sloves. Koncert bo ob pol 9. zvečer v ponedeljek 30. t. m. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice.

Iz Dela pri kopališču v Koleziji. Nekaj časa smo že mislili, da so dela pri kopališču v Koleziji definitivno ustavljena, dasi so delavci že zgodaj spomladaj podirli staro kopališče in pričeli kopati jame za nove bazene. Delo je po polomu tudi res dolgo počivalo in je ostal ves gradbeni prostor zapuščen. Pred dnevi pa so se tam spet pojavili številnejši delavci, ki so znova prišli za krampe ter lopate in pričeli kopati jame za oba velika bazena. Delo gre sedaj že hitreje od rok, ker je zaposlenih spet več delavcev. Seveda pa se v Koleziji letos še ne bomo kopali, upajmo pa, da vsaj prihodnje leto.

Iz Zelenjanih vrtov ob Mestnem logu. Največ zelenjanih vrtov je bilo svoj čas v Krakovem in v središču Trnovskega. Sčasoma pa se je Trnovo raztegnilo daleč tja na »gajno«, kjer pa je tudi sezidanih že preveč hiš. Zato so šli zelenjadarji že dajle, čez most preko Malega grabna, v Mestni log. Največ prav lepih hiš in manjših vil je zrastle ob Poti na Rakovo jelo in so si vsi lastniki omislili razen

čednih hišic tudi velike vrtove. Te vrtove obdelavajo z vso vestnostjo in pridnostjo od jutra do večera. Zato pa zelenjadarji tudi pridelajo mnogo zelenjave, s katero zalagajo trg vse leto, pod toplimi gredami pa tudi pozimi. Marsikatera družina se je vsa posvetila obdelovanju vrtov in se z zelenjadarstvom preživljajo vsi družinski člani. Zemlja na vrtovih ob Poti na Rakovo jelo je prav dobra in rod, če je primerno pognojena, da je veselje. Na cesti, ki je sedaj ob košnji prav živahna, je vedno dosti malih »cestarjev«, ki pridno spravljajo s ceste konjski gnoj in pa cestni prah, ki je edina nadloga ne samo na tej cesti, marveč v vsem trnovskem okraju. Zato bi bilo dobro, da bi se mestni škropilni avto dnevno potrudil tudi v ta mestni okraj.

Kmetice in plačevanje živil z liram. Včeraj so imele naše gospodinjice na trgu hude preglavice s kmetici in drugimi prodajalkami živil. Preračunavanje dinarjev v lire gre namreč mnogim zelo težko, čeprav imajo ljudje večinoma pri rokah tabele. Neprijetne posledice tega se čutijo zlasti na živilskem trgu, kjer morajo gospodinjice dolgo čakati, preden praradna prodajalka, koliko stanejo živila v lirah. Kmetice so zelo neuporabne in le težko jim je dopovedati, da je treba prodajati živila v lirah po istih cenah, kakor so bila v dinarjih. Kar mnogimred so prodajalke na živilskem trgu znatno podražile poedina živila in sicer zaradi napačnega preračunavanja dinarjev v lire morada nehoti, morda pa tudi hote. Razumljivo so trenutne težkoče ob prehodu iz stare v novo valuto, vendar se bodo po morale tudi prodajalke na trgu malo bolj potrudile, da bo šlo preračunavanje dinarjev v lire hitreje in točneje od rok.

Trgovina s tabelami. Čim je bilo razglašeno, da bodo dinarji zamenjani za lire in da ne bodo več zakonito plačilno sredstvo, se je pričela po mestu živahna trgovina s tabelami za preračunavanje dinarjev v lire odnosno lir v dinarje. Kar čez noč se je pojavilo vse polno tabel v najrazličnejših izdajah in oblikah. Ljudje, ki niso mogli ali hoteli kupiti na boljšem papirju natisnjenih tabel, si pomagajo s tabelami, izrezanimi iz ljubljanskih dnevnikov. Trgovina s tabelami je začela že pojmat, ker so meščani večinoma že preskrbljeni z njimi, ni pa še povsem poenotena. Podjetni ljudje si znajo pač na vse načine pomagati, da nekaj zaslužijo.

Kruh samo na karte. V mlekarinah, kavarinah in gostilnah so pred uvedbo kart dobivali kruh vsi gostje, če je bil na razpolago. Odkar so uvedene karte, oddajajo oni, ki se hranijo po gostilnah, karte za kruh gostilničarjem in tako pridejo do predpisane količine kruha brez molodovanja. V kavarinah so gostje še vedno dobivali k mleku ali kavi belo pecivo, ki ga pa sedaj ni več.

Sezona sladoleda je posebno našo mladino oblagodarila s krepčilnimi in osvežujočimi užitki, vendar ima pa tudi ta sladkost svojo grenko kapljico. Predvsem seveda mislimo na želodce, prav tako pa tudi na prav neokusno nesnago na hodnikih pred slaščičarnami in drugimi prodajalnami sladoleda, kjer sedaj vedno leži polno tja vrženih papirnatih posodic za sladoled. Dolžnost prodajalcev sladoleda je seveda, da pazijo na red in snago pred svojimi lokali, prav tako bi pa lahko v lastno korist opozarjali oddajalce, naj te odpadke odlagajo kje v lokalu v kako primerno posodo. Po naših ulicah in cestah je dosti koskov in posod za najraznovrstnejše odpadke, zato pa tudi ti odpadki spadajo med druge smeti v košku in nikakor ne na hodnike in ceste. Saj vemo, da je velika težava za majhnimi otroci, toda starši sami pazijo, da otroci ne bi nastiljali ceste s temi skrajno neokusnimi odpadki. Zelo neprijetno bi tudi bilo, če bi stražnik tega ali onega odraslega ali celo kakšno mamico opozoril, da mora pobrati na tla vrženo posodico za sladoled in jo nesti v košek za smeti. Gotovo se bo to tudi zgodilo marsikomu in marsikateri, ker pač v Ljubljani ne smemo trpeti nesnage. Podobno je pa tudi na postajališčih cestne elektrike železnice, ki so vsa nastana z zavrnjenimi tramvajskimi listki. Na glavnih postajališčih in tudi v bližini manjših postajališč so tudi koški za smeti, da občinstvu nikakor ni potrebno smetiti po cestah, zato pa prosimo in spet opominjamo malo in veliko, naj vendar ne smeti hodnikov in ulic ter cest z raznimi odpadki, ker ta nesnaga precej škoduje ugledu našega znamenitega mesta.

Poslednji koncert absolventov Glasbene akademije bo 27. t. m. od 9. v veliki filharmonični dvorani. Izvajala ga bo sta violinist Kajetan Burger in pianistka, absolventka pedagoškega oddelka Ksenija Ogrinova. Skupno bosta izvedla Cesar Franckovo »Sonato v A-duru« za violino in klavir. Violinist Burger, ki ga bo spremljal na klavirju pianist in prav tako letošnji absolvent Bojan Adamčič, bo sam izvajal Lalojevo »Symphonie espagnole« I. in IV. stavke, Bachov »Air«, Pugnani »Kreiserjev« Preludij in Allegro ter Paganini

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave danes ob 18., 19. in 21. uri.

KINO UNION Telefon 22-21

Fevski veselejši

»PESEM HREPENENJA«

(Gorna, care ideal...)

v glavni vlogi: Laura Adams, Germana Paolieri, Claudio Cora...

Film je opremljen s 429 napis.

KINO MATICA Telefon 22-41

Film o borbi za semejeje zaklade

»PLANINSKI RUDNIK«

Maria Gardena, Ennio Srelesi

Predstava ob 19. uri danes odpade!

KINO SLOGA Telefon 27-30

Danes poslednji!

»1000 KM NA MINUTO«

Zabavna komedija s poletom v vsmerljive

Nino Besozzi, Antonio Gandusio, Vivi Gioi

Szymanowskega »Caprice« št. 20. in 21; pianistka Ogrinova pa bo igrala Beethovenovo »Sonato op. 31, št. 3 v Es-duru«. Nastopajoča absolventa sta iz violinske šole prof. Šlana in iz klavirske šole prof. Jančka Ravnikar. Vstopnina je za občinstvo 4 lire, za dijake 1.20 lire in za vojaške 2 liri. Sporedi so v prodaji v Matici knjižarni. Na zanimiv koncert omenjenih absolventov opozarjamo.

Revijo slovenskih skladateljev bo predstavilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« na svojem koncertu dne 4. julija v Filharmoniji. Na sporedu bodo najboljša dela naših skladateljev. Ker je koncert v korist Rdečega križa, upamo, da bo naša prireditev med občinstvom lep odziv.

Z ojem zoper prah je mestni odsek za ceste poškropil Poljansko cesto pri Marjanšču in ob vojašnici, v kratkem bo pa poškropil to zelo prometno cesto prav do klavnice, da vsaj do jeseni ne bomo imeli prahu na vsej Poljanski cesti. Tako je ta cesta z večino tlakovana, drugi del je pa poškropljen z oljem zoper prah, ki zdrži tri do štiri mesece, če ni prevelikih in ogostih ploh ali močnega deževja. Tudi to olje zoper prah je izdelala mestna plinarna v svoji destilarni v Mostah, kjer iz surovega katrana izdeluje z destilacijo predvsem cestni katarin, ki se je na naših cestah prav dobro obnesel. Razen tega pa surovi katarin destilirata tudi v razna sestavna olja in smole. Med temi olji sedaj spet rabimo olje zoper prah, saj smo pred dvema letoma z domačim oljem poskusili preganjati prah z Wolfove in drugih ulic. Poleg olja zoper prah in cestnega katrana pa mestna destilarna izdelata tudi precej karbolineja zlasti za konserviranje lesa. Karbolineja naša pokrajina prav mnogo potrebuje in je sedaj mestna destilarna edina tovarna v Ljubljanski pokrajini za izdelovanje karbolineja ter drugih navedenih tvarin. Med temi mestna destilarna izdeluje tudi razne smole za zalivanje kock na cestah, za izolacijo zidu i. dr. Na Poljanski cesti je mestni odsek za ceste porabil doslej 2.000 kg olja ter za 1 m² potrebno 1 kg olja zoper prah. Škoda samo, da mestna plinarna v svoji mali destilarni ne more izdelati še več cestnega katrana in olja zoper prah, pač pa opozarjamo našo javnost, da lahko v mestni plinarni dobi karbolineja, smolo za izolacijo itd.

Zdravstveno stanje v Ljubljani je po ugotovitvah mestnega fizikata zelo ugodno, saj ni razen posameznih primerov škrlatne in davice prav nobenih nalezljivih bolezni, niti pri vojaštvu niti pri civilnem prebivalstvu.

Članice in člani pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske prosimo, da se udeležijo danes ob 17. uri pogoiba častnega člana pevskega zbora Glasbene Matice g. Ferda Juvanca. — Za nočjo napovedana pevska vaja odpade.

Iz Trebnjega

Nove poštne pristojbine. Od petka 27. t. m. dalje so v veljavi nove poštne pristojbine. S tem dnem so prenehale veljati znamke bivše jugoslovanske države ter se morajo v bodoče frankirati pisma s italijanskimi znamkami. Pristojbina za navadno pismo znaša 0.50 lire. Dopisnice, državne in zasebne izdaje 0.30 lire. Priporočena pisma je treba frankirati 1.75 L. Pisma, naslovljena v inozemstvo 1.25 L. Priporočena 2.75 L. Navadne brzojavke do 10 besed 2 liri, za vsako nadaljnjo besedo 0.25 lire. Triminutni telefonski pogovor z Ljubljano pa bo znašal iz Trebnjega 4 lire. — Objavljamo navedene najvažnejše nove poštne pristojbine, da bi se naši naročniki in čitatelji v bodoče po njih ravnali.

6 kg krušne moke na mesec dobi vsak državljan po najnovejši nakaznici za živež. Izkaznice izdaja občina. Pridelovalci žita in njih družine pa prejmejo mesto izkaznice za moko, kruh ali testenine samo izkaznico, ki jih upravičuje za nabavo 1 kg riža.

Nad 300 otrok je v četrtek preiskala zdravstvena kolona za Ljubljansko pokrajino. Drugi obisk zdravstvene kolone v Trebnjem je bil namenjen mladini šole v Dol. Nemški vasi. Preiskavo je vodil direktor dr. Cav. Aldo Duca, ki je izjavil, da je zdravstveno stanje mladine iz te šole prav zadovoljivo.

Glede na zamenjavo dinarjev v lire ostanejo cene vsoga blaga in življenjskih potrebščin določene na dan 15. marca nespremenjene. Obracunava pa se 38 lir za 100 bivših dinarjev. V bodoče morajo biti vse cene v javnih lokalih in trgovinah označene v lirah. Krajšanje lire se označuje z L, in ne z Lit, kakor so nekateri doslej napačno označevali.

Dobra letina se obeta. Lepo sončno vreme zadnjih dni je pospešilo rast vseh poljskih pridelkov. Tako je v najlepšem razvoju trta, ki je sedaj v cvetju in bo letošnji vinski pridelok, če ne pride kaj vmes, daleč prekašal pridelok nekaj let nazaj. Isto je z ostalimi kulturami. Pšenica, rž, ječmen, koruza in krompir obetajo najboljše pridelok. V splošnem so pričeli kmetovalci s košnjo sena in bo seno v prihodnjih dneh pod streho. Letošnja košnja bo precej izdatna, saj je bilo vreme za rast sena tudi zelo ugodno.

Nov vozni red je uveljavljen na progi Trebnje—St. Janž—Mokronog—Sevnica. Na tej progi vozi sedaj dnevno 6 parov vseh vrst obo smeri. Z uvedbo novega voznega reda so odpravljene vse nevednosti, ki so na tej progi radi neugodnih zvez vla-

dalo že nekaj let. Sedaj so sveto ugodno in prihajajo in odhajajo iz in v Trebnje na tej progi vsako uro.

Vse naše čitatelje, ki prejemaajo sedaj »S« s omogočujoč »pošto su vsi ljubljani nehati pošiljati list. Zato jih prosimo, da do tega dne poravnajo naročnino, odnosno, da se do 5. julija na list naroče. »Slovenski Narod« bo tudi v bodoče prinašal vse važnejše vesti iz Trebnjega in bodo naši naročniki takoj obveščeni o vsem, posebno z novimi odredbami, ki jih izdajajo oblastva in s katerimi se mora ljudstvo čim prej seznaniti. Mesečna naročnina znaša samo 6 L in sprejema nove naročnike na dopisnik v Trebnjem.

Iz Novega mesta

Sodnik Viktor Durini. Na svojem domu je po dolgem trpljenju umrl v ponedeljek jutrajni sodnik nov. okrožnega sodišča g. Viktor Durini. Pokojni je študiral pravo na Dunaju. V službo je vstopil k novomeškemu sodišču. Služboval pa je več let tudi v Mokronogu in Črnomlju. Zaradi svoje živahne in ljubeznive narave ter pravčnosti je bil med ljudstvom zelo spoštovan in priljubljen, pri svojih predstojnikih pa kot odlični jurist visoko cenjen in upoštevan. Svoj prosti čas je najraje prebil v prosti naravi. Bil je tudi navdušen lovec. Kakor toliko njegovih vrstnikov, tako je postal tudi on žrtev svetovne vojne, v kateri je dobil kal svoje dolgotrajne bolezni, kateri je po hudem trpljenju v najlepših moshkih letih podlegel. Pogreb blagega pokojnika je bil v torek popoldne na novomeškem pokopališču ob veliki udeležbi prijateljev in znancev, katerih je imel v življenju obilo.

Plemenit dar. Ugledna novomeška tiskarja Josko Povh je darovala za revno begunce, odnosno njih družine 2000 L. Obtekle in preskrbelo pa je poleg tega z živčevjem več revnih družin. Ta plemenita gesta g. Povha in njegove gospe soproge Marije, ki je našla velik odmev, pač zasluži pohvalo javnosti. Uverjeni smo, da med našimi trgovci in meščani ta čin ne bo ostal osamljen.

Seno so pospravili. Ob prav lepih dnevih so naši kmetovalci spravili pod streho večino sena ki je letos pravi lepo in sočno. Zaradi precejšnje vročine, ki je pritisnita zadnje dni, pa so pričela rumeneti žitna polja.

Vesti iz Hrvatske

Nemška manjšina na Hrvaškem. Poglavnik dr. Pavelić je te dni podpisal zakonsko odredbo, ki določa položaj nemške manjšine v neodvisni hrvatski državi. Nemci bodo na Hrvaškem imeli iste pravice kakor Hrvati sami. Enake pravice bodo imeli tudi pri potegovanju za državno ali samoupravno službo in sploh pri udeleževanju v gospodarskem življenju. Uredba se nanaša na Nemce, ki pripadajo nemški narodnosti, toda so hrvatski državljani. Nemška manjšina v hrvatski državi šteje okoli 142.000 pripadnikov, in sicer po jugoslovanski statistiki iz l. 1939. Največ Nemcev živi v bivši dunavski, nato pa v bivši savski, vrbski in primorski banovini. Vodja nemške manjšine na Hrvaškem je dr. Altgayer.

Zanimiv zgodovinski dokument. Nedeljska številka zagrebškega »Novoga lista« objavlja fotografijo plačilnega naloga, ki je po njem moral Ivan Varga iz Donje Dubrave plačati občini v Donji Dubravi znesek denar 13.15 za 5 nabojev, ki je bil z njimi usmrčen njegov oče.

Kuna že kotira na borzih. Od ponedeljka dalje kotira hrvatska kuna že tudi na nemških borzih. Kdor hoče nabaviti eno RM, mora položiti 20 hrvatskih kun. Hrvatski krog prikaže, da bo že v najkrajšem času kuna kotirala tudi na vseh italijanskih borzih. Do popolne zamenjave starega jugoslovanskega denarja je dinar še zmerom zakonito plačilno sredstvo tako v Zagrebu, kakor v Beogradu.

Bankovce po 500 din zamenjujejo. Ta in prihodnji teden bodo na Hrvaškem zamenjavali bankovce po 500 din za kune. Postopek bo isti, kakor pri tisočdinarskih bankovcih. V promet je namreč na protizakonit način prišlo tudi precej petstodinarskih bankovcev, vendar pa znaki kažejo, da jih na Hrvaškem ni mnogo, ker niso niti pri zamenjavi tisočdinarskih bankovcev našli mnogo takšnih, ki so prišli v promet na nepošten način.

Nova protidolarna akcija. Sveta hrvatskih zasebnih namestencev je začela akcijo, ki ji je cilj, da bi strokovni hrvatski namestenci prevzeli v svoje roke vodstvo vseh židovskih podjetij, hkrati pa poskrbeli, da bi pri vseh službenih mestih tudi v židovskih podjetjih imeli prednost Hrvati. Minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Ivo Petrić in minister za narodno gospodarstvo dr. Lovro Sušić sta za to akcijo Zveze hrvatskih zasebnih namestencev pokazala veliko zanimanje in obljubila svojo pomoč pri reševanju tega vprašanja.

Promet s Srbijo je vzpostavljen. V soboto se je iz Beograda vrnila v Zagreb delegacija hrvatskih državnih železnic, ki se je v Beogradu pogajala zaradi obnovitve potniškega in robnega prometa med neodvisno hrvatsko državo in Srbijo. Pogajanja so bila uspešno zaključena. Osebe hrvatskih državnih železnic bo spremljalo potniške in tovorne vlake do Beograda, na progi Sarajevo—Višegrad—Užice pa do Užice. S tem je potniški in robni promet med Hrvatsko in Srbijo spet vzpostavljen.

Most čez Plivo dograjen. Bivša jugoslovska armada je pri umiku pred nemškimi četami poginila v zrak tudi znani most čez reko Plivo pri Jajcu, s čimer je to važno gospodarsko središče srednje Bosne ostalo brez zveze z okolico. Hrvatska država se je takoj lotila gradnje novega mostu, ki je bil te dni dograjen, tako da je železniška postaja Jajce spet priključena k rednemu železniškemu prometu.

Bosanci prestopajo v rimsko-katoliško vero. Kakor poroča zagrebški »Novi list«, so v Bosni začeli prestopati v rimokatoliško vero. List pravi med drugim, da so bili vsi ti pravoslavci svojčas rimokatoliške vere, pod srbskim režimom pa so prestopali v pravoslavlje. Zdaj se vsi Bosanci, ki so se odrekli obojstvove vere, spet lahko v isto vrnejo in si tako pridobne enake pravice, kakor jih v neodvisni hrvatski državi uživajo katoliški Hrvati. Glavni hrvatski ustaški štab pristavlja, da tistim, ki so se kot pravoslavci kakorkoli pregrešili proti hrvatskemu, prestop v rimokatoliško vero ne bo pomagal in ne bo z njih izbrisal njihovega greha.

Zagreb je dobil 230 milijonov din posojila. Zagrebški mestni občini se je posrežilo izvršiti največjo finančno transakcijo iz zadnjih let. Pri Hrvatski državni banki je namreč dobila 230 milijonov din posojila proti 3½% obrestim. Mestna občina bo z dobljenim posojilom konvertirala vse ostale dolgeve, s to konverzijo pa bo na anuitetah prihranila okoli 20 milijonov din letno.

Poštni promet med Slovaško in Hrvaško. Kakor poročajo iz Bratislave, je Slovaška uvedla reden poštni promet s Hrvaško, in sicer za navadna in priporočena pisma ter za dopisnice in vzorce brez vrednosti do 500 g teže. Isto velja tudi za vse področje bivše Jugoslavije, ki ga je zasedlo nemško vojaštvo.

Imenovanje v sodni stroki. Za predsednika stola sedmorice v Zagrebu je bil imenovan Nikola Vukelić, za predsednika banskega stola v Zagrebu pa dr. Josip Junašević. Upokojeni so bili med drugimi tudi predsednik stola sedmorice dr. Milan Kugler, predsednik banskega stola dr. Otokar Kondrat in podpredsednik upravnega sodišča dr. Matija Gašparac ter cela vrsta svetnikov stola sedmorice ter banskega in upravnega sodišča, med njimi tudi dr. Niko Kostina, dr. Janko Dolinar in dr. Josip Kaučič.

Milijonski kredit za cestna dela v Bosanski Krajini. Stožernik večke hrvatske župe Luka in Sana s sedežem v Banja Luki je odredil, da se pospešeno popravijo ceste v veči Bosanski Krajini. Za prvo silo je bilo odobrenih 13 milijonov din kredita. Dovoljeni kredit bodo zlasti porabili za modernizacijo cest Okučani—Bosanska Gradiska—Banja Luka—Jajce—Split in Jajce—Travnik—Sarajevo.

Le fabbriche svizzere

di orologi di gran classe ALPINA cercano rappresentanti e concessionari nei centri principali della Provincia di Lubiana. Offerte alla rappresentanza generale CASALPINA — Bologna, Via Rizzoli 6 (corrispondere in italiano, tedesco, francese)

Tovarne švicarskih ur

prve vrste ALPINA iščejo zastopnike in koncesionirane prodajalce v večjih krajih Ljubljanske pokrajine. Ponudbe: glavnemu zastopstvu CASALPINA, Bologna, Via Rizzoli 6 (dopisi v italijanski, nemščini in francosčini)

MALI OGLASI

PORODNICE!

Edina priznana krepljena in osvežujoča pijača za vas je

»AMBOZEVA MEDICA«

Ugotovljeno je, da jo pristno pripravljeno dobite le v MEDARNI — Ljubljana, Židovska ulica 6. 28 T

BLAGO ZA DINARJE

prodaja se »JULIJANA«, Franciškanska ulica, Hotel Slon. 1096

DVOSOBNO STANOVANJE

s kuhinjo iščem za avgust v Zgornji Siški. Vrt zaletjen. Ponudbe na oglašni oddelci »Slovenskega Naroda« pod šifro »Točen plačnik«. 1095

KLISEJE

JUGOSLAVIJA

BRZOJAV NA VLAKU

(TELEGRAMMA TRENO)

Med potovanjem pošljite Vaša sporočila oddaljenim osebam po

brzozjav na vlaku

Brzozjavi na vlaku se sprejemajo na določenih luksuznih, pospešenih, direktnih in brzih vlakih. Ti brzozjavi se sprejemajo za kraje v Krajini in za nekatera tuje države. — Glede nakupa posebnega obrazca, potrebnega za pisanje brzozjav na vlaku, kakor tudi glede pristojbin in vsakega drugega pojasnila se obrnite na sprejvodnika v vlaku

Tako pomaga Rdeči križ brezdomcem

V 19 prenočiščih prenočujejo, v javnih kuhinjah pa prejema hrano — Nad 22.000 nakaznic za hrano, 10.434 pa za prenočišča

Ljubljana, 27. junija. Poročali smo o veliki skrbi Visokega Komisarja za nesrečne ljudi, žrtve vojnih razmer: Visoki Komisar podpira z znanimi denarnimi podporami delo socialnega odseka Rdečega križa v Ljubljani in z obiskom v prostorih tega odseka je še posebej pokazal, da mu je plemenito delo naših človekoljubnih delavcev zelo pri srcu. Ob tej priliki naj seznanimo čitatelje nekoliko podrobneje s tem delom in z organizacijo socialnega odseka.

SOĐELOVANJE S STANOVSKIMI ORGANIZACIJAMI

Pred tedni se je pokazalo, da bi bilo treba ustanoviti človekoljubne organizacije, če bi jih ne imeli. Na srečo so pa pri nas tudi dobro razvite dobrodelne organizacije. Ob velikih nesrečah sicer takšna društva z zelo omejenimi delokrogi in skromnimi sredstvi ne morejo prevzeti posebnih nalog. Le Rdeči križ kot izrazito človekoljubna organizacija, s kadrom sposobnih organizatorjev, gostu razporedno organizacijsko mrežo in vsaj z malimi rezervami, si laže naložo delo, kakršnega vodi že skoraj dva meseca njegov socialni odsek v Ljubljani. Socialne odseke pa imajo tudi številne stanovske organizacije, kakor na pr. Učiteljsko združenje, toda pomagajo le s svojemu članstvu. Ko je bil organiziran socialni odsek RK, se je takoj pokazala potreba po tesnejšem sodelovanju s stanovskimi organizacijami, ki tudi podpirajo siromašne brezdomce. Potrebna je bila skupna evidenca nad ljudmi, ki so deležni podpore, da se sredstva pravilno razdeljena. Razen tega je pa bilo treba tudi organizirati skupno prehrano in nastanitve brezdomcev, akcije za zaposlitev itd.

SMOTRNO RAZDELJENO DELO

Kadar koli pridete v pisarno socialnega odseka RK v Franciškanski ulici, je v njih izredno živahno. Cela vrsta mladih ljudi, ki delajo z izredno vnemo samo zato, ker jim to narekujejo plemenito srce in srčna omika — tako potrebna prav v teh časih — deli tiskovine, odgovarja na nešteta vprašanja, pomaga z nasveti, piše nakaznice za hrano in prenočišča, sestavlja kartoteke, piše vloge, zapisnike in akte — dela je neprestano čez glavo. Vsako delo pa seveda ne more videti v pisarnah. Nihče ne ve, koliko posredovanj je treba pri ustanovah, tvrdkah in zasebnikih za podpore, obroke, delo... Vse to delo je bilo treba smotno razdeliti na manjše odseke, ki jih je 7. Izvršilni odsek (22 članov) vodi celotno akcijo. Predsednik sekcije je hkrati predsednik RK dr. O. Fetič, tajnik pa Drago Supančič. Tajnik izvršuje vse sklepe odseka. Lahke naloge nima tudi stanovski odsek (načelnica ga. Minka Kirovova). Denarne zadeve so poverjene finančnemu odseku (Fr. Sovre). Evidenčni odsek vodi evidenco nad vsemi prijavljenimi priseljenci in zbira vse potrebne statistične podatke (Rudolf Koblička). Zelo pomembna je naloga odseka za zaposlitve, nastanitve in naselitve (Metod Kumelj). Zelo pomembno je tudi delo zdravstvenega odseka (prof. dr. Zalokar).

KAKŠNE POMOCI SO POTREBNI

Elementarna potreba je, da se človek vsaj od časa do časa, če ne do sita, za silo naje. Večina ljudi, ki se prijavljajo, so navadno brez vsakih sredstev za preživljanje. Le redki so tako srečni, da lahko ostanejo dalje časa pri dobrih znanih ali sorodnikih. Toda mnogi so se že priglasi, ki bi bili sicer takoj prisljeni na beračanje, a razen tega bi si še morali iskati prenočišča, a bi ga težko našli pod streho. Številni so bili tudi pomanjkljivo oblečeni, a precej jih je bilo celo bosih. Tem ljudem je torej treba pomagati s hrano, z obleko, prenočišči. Dokler ne dobe zaposlitve, morajo prejemati vsaj nakaznice za hrano in ležišče. Razumljivo pa je, da ljudje ne morejo ostati večno le v azilih ter da si vsak želi stalne zaposlitve. Najtežje je s kmečkimi družinami, z otroki. Ti ljudje so v najhujšem primeru. Zato je treba misliti na stalno naselitve kmečkih družin na deželi. Zbirajo se podatke o zapuščenih kmečkih posestvih, kjer bodo našli ti ljudje svoj drugi dom.

4.953 PRIJAVLJENCEV

Socialni odsek RK je doslej zbral že podatke o 4.953 prijavitelcih, odnosno nezaposlenih, ki so se obrnili nanj in ki jim je pomagal. Sleherni, ki se prijavijo, je sprejet v evidenco na podlagi posebne tiskovine. V tej tiskovini so vpisani vsi podatki o socialnih razmerah, poklicu, izobrazbi itd. Hkrati izpolnijo še posebno tiskovino s podatki za Urad za izseljenstvo in kolonizacijo. Prva tiskovina je hkrati prošnja za podporo. Prošnja je takoj rešena in prosti-

lec prejme nakaznico za hrano in prenočišče. Takoj pa tudi začne voditi račun o njegovi zaposlitvi in naselitvi. Doslej so izdali že 22.124 nakaznic za kosilo in večerje. Če računamo vrednost kosila in večerje le 10 din, je bilo samo za hrano izdano že nad 221.000 din. Vsi pa ne morejo hoditi jest v javne kuhinje, da bi se lahko poslužili nakaznic za hrano, bodisi, ker stanujejo predaleč ali pa zaradi zaposlitve ne utegnejo, zato so prejeli denarno podporo po 11 din na dan. Podelili so tudi nakaznice za 10.434 nočnin. Prenosišča so v domovih, internatih, šolah, kolegijskih. Vrednost prenočišč računamo na 3 din. V 19 prenočiščih je skupno 432 postelj. Imajo pa še pripravljene postelje, da ob večjem navalu lahko vzamejo pod streho do 500 ljudi. Iz skladišča pokrajinskega RK je bilo izdanih 500 posteljnih garnitur, nekaj sta jih pa dali tudi Unija za zaščito dece in mestna občina. Stalno prenočuje v teh prenočiščih povprečno 270 do 280 ljudi. V enem zadnjih dni, ko je bila zaključena ta statistika, je prenočeval 301 prijavitelci; med njimi je bilo 157 odraslih moških in 144 otrok.

Med prijavitelci je bilo tudi nekaj dojenčkov. Oddajali so jih v zdravstveni dom za zaščito mater in otrok.

Blagovni promet med Spodnjo Štajersko in Ljubljansko pokrajino je bil urejen s posebno klinično pogodbo, sklenjeno na podlagi gospodarskih pogajanj v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija

Dase uredi: Blagovni promet med ozemljem bivše Jugoslavije, zasedenim po italijanskim in nemških četah, je bil sklenjen med šefom civilne uprave za zasedeno ozemlje Koroške in Kranjske in med šefom civilne uprave za Spodnjo Štajersko in Kranjsko na drugi strani na temelju gospodarskih pogajanj v Ljubljani klinični sporazum. Po tem sporazumu je dovoljen blagovni promet z ozemlja Kranjske in Spodnje Štajerske, zasedene po nemških četah, in ozemlja bivše Jugoslavije, zasedene po italijanskim četah, ter nasprotno do skupne vrednosti 200.000 nemških mark, ali odgovarjajoče vsote v lirah po določenih blagovnih skupinah proti takojšnji podelitvi izvoznih dovoljenj. Te blagovne skupine so za izvoz z omenjenega nemškega ozemlja premog in lignit, električna stropa, mleko, in cement, za izvoz Ljubljanske pokrajine pa pločevinasti izdelki, parketne deske, les in lesni izdelki, klej, pesek za steklo, barvit, negašeno apno in droži. Poleg tega se bodo izdajala z obeh strani izvozna dovoljenja za druge vrste blaga v skupni vrednosti 50.000 mark ali odgovarjajočo vrednost v lirah.

Filatelisti niso prišli na svoj račun

Včeraj so hoteli kupiti znamke z novim pretiskom, pa jih niso dobili

Ljubljana, 27. junija.

Filatelija je zadnje čase v Ljubljani velika moda, nekaterim je pa prinesla tudi dobre kupčije. Število filatelistov v Ljubljani se je najmanj podestiralo in mnogi, ki včasih o znamkah najbrž niso imeli ni pojma, so čez noč postali strastni zbiratelji. Ljubitelji, prodajalci in prekupčevalci znamk. Nastala je cela filatelistična borza in o njenem poslovanju smo nedavno že poročali. Borza je najprej poslovala v prostorih odnosno v vestibulu glavne pošte, ker pa so bili filatelisti včasih preglasni in ker so ovrnali poslovanje na pošti, je bila izdana prepoved za zbiranje v vestibulu, nakar so se filatelisti preselili v bife k Slonu. Tam se sestajajo vsak dan in skoro sleherni uro se tam sklepajo kupčije, menjava in prodajajo znamke, od katerih so nekateri, ki so bile izdane v redkih serijah, dosegle bajne cene. Parvijo, da so nekateri filatelisti, zlasti taki, ki se razumejo na posel in so bolj podjetni, zaslužili že lepe denarce.

Zato je razumljivo, da so filatelisti ne- strpno pričakovali vsako novo izdajo znamk ali vsak nov pretisk. Dne dolgo se je šušljalo, da pridejo v kratkem v prodajo znamke s pretiskom Alto Comissariato, od katerih jih bo baže izdanih samo okoli 1100 serij. Točno o tem seveda nihče ni vedel, pač pa se je te dni razširila vest, da bodo v četrtke 26. t. m. znamke naprodaj pri okencih glavne pošte v Ljubljani. Ta vest je šla od ust do ust in zato seveda ni

ZAPOSILITEV

Razumljivo je, da so prijavitelci potrebni tudi zdravniški pomoči. Odsek ima poleg drugih pisarn tudi ambulanco. Zdravniški ordinirajo v tej ambulanci vsak dan po eno uro (od 11. do 12.). Doslej je bilo že nad 600 zdravniških pregledov in v približno 50 primerih so pacienti poslani v bolnico ali na šolsko polikliniko.

Vsi prijavitelci bi radi dobili čim prej zaposlitev. Dobro se pa zavedajo, da je zelo težko dobiti stalno zaposlitev ter da morajo biti tudi duševni delavci zadovoljni, če jim nudijo vsaj ročno delo. Odsek za zaposlitev je v stalnih stvazah z Javno borzo dela. Znano je, da je nedavno dobilo zaposlitev 30 učiteljev v mestni vrtnariji. Razen tega sta zaposleni dve skupini učiteljev pri cestnih delih v Horjulu in Dobrovi.

Omeniti moramo še, da je Rdeči križ znatno pomagal ljudem tudi z obleko. Obekili so 250 ljudi in vrednost razdeljene obleke je treba računati na 100 tisoč din.

Priznanje samo na sebi plemenitim, po- žrtvovalnim delavcem je že, če omenimo, da jih dela stalno v pisarnah po večini povsem brezplačno in da v odsekih deluje nad 100 ljudi.

Kr. Rimska Opera bo gostovala v Ljubljani

Šlišati bomo v Traviati in Butterfly nekatere pevke in pevce svetovne slave

Ljubljana, 27. junija.

Ljubitelji operne umetnosti so z zadovoljstvom sprejeli vest, da bo v prvih dneh prihodnjega meseca gostovala v Ljubljani Kr. Rimska opera. Slovenska javnost se zaveda, da bo gostovanje pomemben kulturni dogodek in važen prispevek v prizadevanju za globlje zblizanje med slovensko in italijansko pevsko in glasbeno kulturo.

Benjamin Gigli

V Ljubljano bo prišlo 214 članov Kr. Rimske opere, in sicer dne 8. julija. Ljubljana bo goste sprejela ljubezljivo. Nastanjeni bodo v štirih večjih ljubljanskih hotelih. Zvečer na dan prihoda bodo imeli gostje v Operi generalno skušnjo, naslednji večer dne 9. julija pa bodo vzporedili

prvo predstavo, in sicer »Traviato«, dne 10. julija pa bo na sporedu »Butterfly« in »Ples štirih letnih časov«, balet, prirejen po Verdijevi operi »Sicilijanske večernice«. V obeh operah bodo nastopili nekateri pevci in pevke svetovne slave. »Traviato« bo dirigiral Tullio Serafini, režiral bo Marcello Govoni, Violetto bo peela Maria Caniglia, Alfreda Benjamin Gigli, Germonte bo Gino Bechi. Scenarijo za opero je napravil Camillo Parravicini.

V operi »Butterfly« bomo slišali slavno italijansko pevko Mafalda Favero v vlogi Butterfly, Pinkerton bo tudi slavni tenor Aleksander Ziliani, Susuki Edmea Limberti, Sharpless pa Emilio Ghivarrini. Dirigiral bo Oliviero de Fabritius, režiral Govoni, sceno pa je napravil Alfred Furiga.

V baletu iz Verdijeve opere »Sicilijanske večernice« so nastopila primabalerina Attilia Radice s partnerjem Marcelom Fenchikom.

Scenograf Alfred Furiga je napravil posebno, za ljubljansko opero primerne snutke scenarije za opero »Butterfly«. Kulise in tehnično osebje pride v Ljubljano že 27. in 28. junija.

Celotni ansambl Kr. Rimske opere, ki bo gostoval v Ljubljani, sestavlja 44 članov orkestra, 44 članov zboru in 32 članov baleta. Zbore vodi Giuseppe Conca. Vsi kostumi in scenarija so last Kr. Rimske opere.

Zanimanje za gostovanje je že zdaj izredno veliko. Ljubljanci bodo imeli priliko slišati odlične pevce in spoznati slog vzporedanja oper, kakršen je v rabi v rimskem gledališču. Po želji Ekske Visoke Komisarja se bodo sedeli rezervirali predvsem za delavstvo, vojaštvo in dijake ter za goste z dežele, tako da bodo ob tej priliki najširše plasti naroda lahko spoznale italijansko operno umetnost.

Škratinka in otroška tuberkuloza

Škratinka je nalezljiva bolezen, ki so njeni znaki izpuščaji, vnetje sluznice in zvišana temperatura. Pravi povzročitelj te bolezni še ni točno znan. Če ne nastopijo druge komplikacije, se razvija bolezen dokaj gladko, vendar pa zahteva škratinka mnogo žrtev, in sicer 5 do 10 odstotkov. Posebno lahko ji podležejo otroci, izbrani po slabi ali napačno izbrani hrani, pa tudi rahitizirani ali taki, ki so pravkar prestali dolgo bolezen.

In še na eno zelo važno okolnost opozarja primarij dr. Riebel, namreč na zvezo med škratinko in otroško tuberkulozo. Škratinka tako oslabi otroško telo, da postane malo odporno proti tuberkulozi. Razen tega se zdi, da škratinka nekako sdrami v telesu spečo tuberkulozo, da postane aktivna in potem se seveda otroku zdravstveno stanje zelo poslabša. Pogosto otrok lahko prenese škratinko, toda čez nekaj mesecev se pojavi akutna tuberkuloza in potem je otrokovo življenje v nevarnosti.

Ptice — slikarji

Naravoslovci smatrajo za najboljši dokaz živalske inteligence rabo orodja in instrumentov po živalih. V tem pogledu so delali učenjaki zanimive poskuse zlasti z opicami. Stuttgartski »Kosmos« poroča o novem, zanimivem primeru v kraljestvu živali, namreč o ptici slikarju.

V Avstraliji živi ptica modre barve Philonhynchus violaceus, ki si splete v času parjenja in gnezdenja iz vejic pokrito gnezdo, spominjajoče na hišico ter ga lopo poslikava. Kot barvo uporablja s kljunom zmečkane temnomodre fižole rastlin Elaeocarpus cyanus in Dianella coerulea. Najprej nabere zadostno zalogo za barvo potrebne snovi, potem pa začne pleskati vejice gnezda in notranje stene. Gon k slikanju bo nemara pri tej ptici v zvezi z njenim spolnim življenjem. Čim se neha ptica pariti, izgine tudi ta gon. Ornitologi si glede tega zanimivega pojava v kraljestvu živali še niso na jasnem.

Ura, ki gre 370 let

Mesto Dašice v okraju Pardubice v češkomoravskem protektoratu je šlo leta 1800 samo 1246 prebivalcev, medtem ko so jih šle Pardubice 3146. Dašice so stovale po dobrem gospodarstvu in zato je mestna uprava zgradila leseno magistratno poslopje z uro. Ob prodaji polovice hiše leta 1771 je bil postavljen pogoj, da pusti kupec stolp z uro nedotaknjen. To se je tudi zgodilo in tako se je ura s starega

magistratnega poslopja ohranila do naših časov. Zdej meri čas na stolpu novega magistratnega poslopja, zgrajenega leta 1855. Ta ura gre torej že 370 let.

Desetletna deklica je izginila brez sledu

V ponedeljek zvečer je odšla od doma neznan kam 10letna Danica Plevaničeva. Pred odhodom je bila v družbi svoje matere in sosedke pred stanovanjsko hišo v Polakovici ulici št. 13, za šišensko prago. Mati se je deset minut podala v hišo, da pripravi večerjo. Ko se je vrnila po hčerko, ni bilo o njej več ne duha ne sluha. Vse poizvedbe so ostale brez uspeha. Naslednji dan je sosedka izjavila, da jo je pogrešala Danica vabila naj bi šli na Rožnik gledat kres. Ker pa je to vabilo njena prijateljica odklonila, je odšla Danica po Jernejevi ulici v smeri proti Rožniku in je odšla vesika sled za njo izginila.

Danica je bila za svojih 10 let srednje močna, veselja značaja, oblečena v zeleno krizasto obleko, s kratkimi rokavi in plavim predpasnikom ter je bila bosa. Ima plave lase. Prosimo vso javnost, da posveti pažnjo deklici in da se za ta primer pozanimajo vsi sloji šišenskega in rožniškega okraja in mesta sploh. Obenem prosijo starišji kogor koli, ki je od 23. t. m. dalje videl ali kaj zvedel o imenovanju deklici, da to sporoči nemudno policijski upravi v Ljubljani ali pa prizadejim staršem: Polakova ulica št. 13.

Starši so še posebno hudo prizadeti zato, ker so 19. aprila letos izgubili šletnega sinčka Ladka, ki je bil povzročen do smrti. V dveh mesecih dva udrca usode z njunima ljubljanskoma — to je stareše potrklo do obupa.

Tito A. Spagnol:

IZDAJALSKA PUNČKA

Roman

— Da, in odprla sem v salon vodeča vrata. Uboga grofica vrat nikoli ni zaklepala. Zračna struja mi je zapihala naproti. V salonu je bilo temno. Prizgala sem luč. Ubogo grofico sem zagledala pred njeno pisalno mizo na tleh. Kraj nje je ležal prevrtnjen stol. Ne samo, da so bile odprte oknice, temveč tudi okno samo. Najprej sem se sklonila nad ubogo grofico in jo jela tresti, toda zaman. Nobenega znaka življenja ni bilo od nje. Potlej sem vstala in šla zapret okna, ker je bilo v sobi zelo hladno. Slednjič sem odhitela k sobi grofa Piera in potrkala. Takoj mi je odprl. Povedala sem mu, da mora nemudoma v salon, obenem sem pa odhitela, da bi z zvonjenjem ne izgubila preveč časa, v posele sobe, kjer sem zbudila hišnika in sobarico. Lorenzu sem naročila, naj takoj pošlje šoferja v mesto po zdravnika, obenem pa naj pokliče župnika in njegovega nečaka-zdravnika. Potem sem se pa vrnila gori.

— Trenutek, prosim. Kako to, da ste storili vse to po lastnem nagibu?

— Ker mi je bilo takoj jasno, da pri ubogi grofici ne gre za običajno omedlevalo. Prijela sem jo bila za roko, toda srce ji ni več utripalo. Niti pu-

pilarnega refleksa nisem mogla ugotoviti. Tedaj sem takoj pomislila na synkopo.

— Kaj se razumete tudi na medicino?

— V Angliji sem dovršila bolničarski tečaj.

— Aha! Zdej mi pa povejte: ko ste odšli iz svoje spalnice doli v salon, — ali niste pri tem opazili nič posebnega?

— Ničesar.

— In ko ste našli grofico nepremično ležečo na tleh, kaj ste si mislili? Ali vam ni morda prišlo na misel, da je bila grofica napadena?

— Ne. Takoj sem pomislila na groficično belezen. Grofica je imela zelo slabo srce in moja prva misel je bila, da jo je zadela srčna kap. Pred dvema mesecema je imela hude napade.

— Ali ste bili torej vi tista, ki je opazila, da ima grofica na hrbtu rano?

— Da, jaz sem to opazila med slačenjem grofice, ko smo jo odnesli na posteljo, kakor je bil odredil doktor Rosati.

— Ali ste pred zločinom, to se pravi čez dan ali zvečer usodnega dne opazili kaj posebnega v vedenju grofice ali kogarkoli drugega?

— Ne. Grofica je bila ves dan taka, kakor običajno, in tudi pri drugih nisem opazila nič posebnega.

— Pomislite dobro. Ali se ne spominjate nobenega dejstva, nobenega izrednega dogodka, pa naj bi bil še tako malenkosten, ničesar, kar bi bilo lahko spravitvi v zvezi s zločinom? Kako je bilo s grofom Silvijem?

— Razmišljala sem že precej o tem, pa se ne morem ničesar spomniti. Kar se pa tiče grofa Silvija, tudi ni bil drugačen kakor sicer.

— Dobro, zdej mi pa povejte, kaj veste o kuverti, na katero je napisala grofica naslov londonskih odvetnikov.

— To je našel poročnik Karabinjerjev v mapi na pisalni mizi, toda poprej nisem ničesar vedela o tem.

— Ali poznate ta dva advokata?

— Da, enega, Georga Bradleya. Po smrti gospodične Hornel, pri kateri je stanoval, sem prišla v stik z odvetniško pisarno Bradley & Bradley. Gospodična Hornel mi je bila zapustila pohištvo svoje hiše, Bradley sta pa bila izvršila njene oporoke. Kmalu po smrti moje prijateljice mi je George Bradley pisмено naročil, naj odpotujem kot groficična družabnica v Italijo.

— Grofica je torej poznala odvetnika?

— To mi je rekel in tudi grofica mi je to povedala, ko sem prišla sem.

— Ali je grofica večkrat govorila o tem advokatu? Ali vam ni nikoli povedala, kako se je seznanila z njim?

— Omenila ga je samo enkrat in sicer na dan mojega prihoda. Takrat mi je rekla, da je Bradley vrl moč: to je bilo vse. Nobene besedice mi pa ni povedala o tem, kako se je seznanila z njim.

— Ali ste še vedno v zvezi z Bradleyem?

— Za novo leto si izmenjava vedno voščila, to je vse.

— Ali mi lahko poveste, zakaj je grofica pisala tema advokatom?

— O tem nimam niti pojma.

— Ali ni grofica nikoli govorila z vami o svojih poslovnih zadevah?

— O svojih poslovnih zadevah nikoli, pač pa pogosto o svojih skrbih.

— Kakšne pa so bile njene skrbi?

— Nanašale so se na rodbino.

— Torej je imela rodbinske skrbi?

— Da, kakor vse matere, ki ljubijo svoje otroke. Na svoje otroke je mislila neprestano.

— Povejte mi še, ali so bile to težke skrbi?

— Mislim, da ne. Sicer pa uboga grofica o takih rečeh ni mnogo govorila. Zato vam ne morem povedati nič točnejšega. Le tu pa tam ji je usel vzdik ali nekaj besed, ne da bi potem podrobneje govorila o svojih krizih in težavah.

— Ali se vam prav nič ne zdi, kdo bi mogel biti morilec?

— Ne. Niti misliti si ne morem.

— Ali veste, da-li je imela grofica sovražnike, ali če je bil morda kdo izmed služinčadi jezen nanjo?

— Ne. Vsi brez izjeme so jo imeli radi.

— Ali je prišlo v rodbini kdaj do preprirov... Zakaj ne odgovorite? Ponavljam svoje vprašanje.

— Tega bi ne mogla trdit. Morda je prišlo pogosto do nedolžnega prerekanja, tu pa tam tudi do nesporazuma.

— Kaj razumete pod prerekanjem in nesporazumom?